

REGISTER

van de woorden welke in de antwoorden op de gevraagde teksten voorkomen, meestal in hun onverbogen vorm of noemvorm. De nummers zijn die van de teksten en worden niet herhaald wanneer hetzelfde woord meer dan eens in dezelfde tekstvraag voorkomt, zij het ook in verschillende vormen. I. h. a. hebben we alleen de nummers van de plaatsen naast het nummer van de zin vermeld, wanneer het betrokken woord niet vaker dan tien keer bij de beantwoording van deze zin is opgegeven. De gegevens zijn hier en daar aangevuld met door de bewerker tijdens de opnemingen, *buiten de teksten* opgetekende varia (B.T.)

- Aal (paling), 46 (I 7)
aan, 2 (E 150, 194 ; I 8, 14-14a), 7 (I 2), 9 (E 205), 12 (I 14-14a), 13 (E 231), 21, 29 (E 211, 227 ; K 30), 33, 35, 45 (E 175-176), 47 (E 113b, 192), 48 (D 3a), 60, 72, 106 (E 141 ; K 8), 117, 121, 138 (D 2, 6 ; E 177, 225 ; K 40), 139 (E 177)
aangaan, 47 (D 3a), 50 (D 1, 3a ; E 225 ; I 8, 14-14a)
aangeven, 25 (E 112, 116, 147a-148, 150, 164, 199 ; I 7, 9)
aangooien (= door gooien doen toekomen), 25 (E 199)
aanhalen (= dicht doen), 49 (D 2)
aankomen, 18
aanmerken, 102
aannemen, 10 (D 6 ; E 200), 124 (E 121)
aanraden, 54 (E 200)
aanst (= aanstonds), 64 (I 4)
aansterken, 96
aanstonds, 64 (K 8)
aap (= kleine jongen of kind), 69 (I 15), 88 (E 147a-148)
aardappel-, *arepel-* en *er(re)pel*
aardappelenhoop, 101 (D 2)
aarden (bijv. nw.), 56
aardig (bijw. ; = in aanzienlijke mate, zie ook *erg*), 40 (E 124), 54 (E 116, 133, 170, 206), 68 (K 27), 90 (E 185, 192, 217 ; I 8 ; K 18) ; 133 (E 207 ; I 9)
aars(t) (= anders), 85 (D 1 ; E 127, 128, 133)
acht, 50 (E 127, 227)
achter, 12 (E 192)
achteraf (= in 't bouwland „achter” de hofstee), 37 (E 215 ; K 23)
af, 7, 9 (I 15), 13 (E 192, 217), 17 (E 138a, 175-176, 200), 75, 83, 108 (D 3a), 122 (E 122, 225)
af (= uitstekend, volmaakt), 90 (E 207)
afbranden, 126
afbreken, 23 (D 3a ; E 209)
afdekken (= aftuigen, ranselen), 131 (E 124, 220)
afdrogen (= een pak slaag toedienen), 13 (D 2 ; E 173, 181)
afhelpen van —, 38 (E 194, 231 ; I 5 ; K 19)
afknippen, 52
afkoelen, 68 (E 220)
afflikken, 7
afpijgeren (= sterven), 89 (E 115)
afraden, 54
afschaffen, 15 (K 20)
afwijzen (= aanmerken), 102 (E 140)
aker (= eikel), 120 (D 1, 2 ; E 112, 113b, 124, 135, 138a, 140, 159, 177, 200 ; I 2, 8 ; K 2, 8)

- aker (een ander vruchtje), 120 (I 18)
 aker (= schepemmertje), 120 (I 8)
 akersboom, 120 (E 200)
 al (= als, voorw. vgw.), 1 (E 173)
 al (bijwoord), 15 (E 135), 24, 31
 (E 233), 35, 37 (E 199), 50 (E 194,
 207; I 5; K 21, 30, 40), 75, 80, 121
 al de, alte, al die, al je, enz. (= de
 hele, alle), 21 (E 167), 23 (D 3a),
 38 (E 193, 229; K 20, 37)
 alla, 10 (K 2)
 alle(n), 10 (E 135), 12 (D 2), 37
 (K 40), 61 (E 128, 131, 185)
 alleen, 3, 85 (E 119, 120)
 allegaar, 91 (E 209). B. T. : E 124,
 138a, 144
 allemaal, 38 (E 194), 61 (E 135)
 allemachtig, 62 (E 112), 134 (E 115;
 K 21)
 allenig, 3
 allerbreedste, 25 (E 227)
 alles, 3 (D 3a; E 112; I 8), 21 (K 35)
 als (voorw. vgw.), 1, 30 (E 113b, 164,
 198, 225), 42 (E 207), 74 (D 1), 87
 (D 2, 3a; E 192, 224)
 als (voegw., in betekenis : volgens de
 mate dat ; omdat), 43 (I 2)
 als (vergelijkend vgw.), 5 (E 175-
 176, 194), 14 (D 3a), 20 (D 3a), 27,
 28 (K 23), 30 (E 116, 119, 177,
 193, 207, 229, 231, 233), 33 (I 7),
 36 (E 207), 46, 67 (E 229), 69
 (E 140), 85, 122 (E 150, 220)
 alsdat, asdâ (= dat, voegw.), 101
 (K 39)
 alsdat, *als* en *dat*
 alsjeblieft, 10 (E 231)
 alte, *al de*
 altijd, 15 (E 135), 21 (E 112), 61
 (E 173, 198, 220; I 18), 103
 altoos, 103 (I 4, 14-14a). B. T. : E 143
 ambachtschool, 53 (E 192)
 an, *aan*
 ander, 33 (E 168, 231; I 14-14a),
 44, 52 (D 2), 74 (D 2)
 anderhande (= twee onderling ver-
 schillende), 25 (K 18)
 anders, 5 (E 175-176), 27 (E 164), 42
 (D 3a), 58 (I 7), 85, 107 (E 225),
 122 (E 164)
 angstig, 20 (E 138a)
 are (= andere), 33 (D 1), 44 (D 1;
 E 117, 121, 127, 128, 131, 133;
 K 10, 12, 16, 18)
 arepel (= aardappelen), 132 (E 138a)
 arepelkuil, -kuul, erepelkuil, 101
 (E 159, 164, 193, 231; K 12)
 arepelpet, -pit, 101 (E 112, 115, 141,
 142b, 147-148, 169, 170, 205;
 K 10)
 arg, *erg*
 arig, *aardig*
 as, *als*
 asem (= adem), 20 (D 2), 63 (E 206)
 asvarken (vloerstoffer), 19 (E 217)
 attie = dat hij
 avond, 's avonds, 50 (E 181), 68
 avond, *vastenavond*
 avonddienst, 50
 avondje, 68 (E 135)
 avondkerk, saveskerk, 50 (D 6;
 E 194, 227)
 azen (= loeren op), 85 (E 207)
 azzëmë (= als wij)

 Baak, *bakie*
 baas, 9 (E 124), 10 (D 1, 5; E 115,
 117, 127, 135, 164, 209; I 8; K 39),
 102 (K 37)
 baasje, 17 (K 18)
 babbels (= praats), 43 (E 120, 138a)
 baden, 42 (D 1; E 131)
 baden, zie ook *pootje baden*
 bagger, 46, 67 (E 173)
 baggert, 46 (D 2, 3a; E 205; K 8)
 (vgl. W.N.T. s. v. bagger)
 baggervet, 46 (E 169)
 bakie (= vruchtepitje), 36 (I 18)
 bakken (werkw.), 113
 bakker, 48 (K 40), 57 (E 113b, 181)
 bakkes, 84 (K 2)
 bal, 79 (D 6; E 133, 157a, 217, 227;
 K 30)
 ballen (werkw.), 58
 bang, 1, 20
 bang hebben, het —, 20 (I 2)

bange, 20 (E 127)
 banjer(heer), 27 (E 173, 225, 229 ; K 40)
 bannen, 28 (E 200)
 bar, 86 (E 155), 102 (E 229), 134 (E 193)
 barbier, 27 (E 200)
 baret, 20 (E 199 ; I 9, 15), 52 (D 2, 3a ; E 217, 227 ; I 8 ; K 20)
 barg, *berg*
 baron, 27 (E 124, 192, 215, 217 ; K 2)
 barrel (= dwarsdrijver), 73 (E 119)
 barrels, in — (= kapot), 67 (E 128, 159)
 barrevoets, 69 (E 128, 133, 209)
 barst, 70, 79 (E 113b, 128, 130-162, 138a, 180, 193, 206, 207)
 barste slaan (te —), 13 (D 3a)
 barsten, 70
 bazig, 21 (E 112)
 bed, 45
 bedde (= bed), 51 (E 127)
 beddegedingen (= beddegordijnen), 51 (E 164)
 beddesprei, 51
 bederven, 5 (D 2, 3a ; E 200 ; K 12, 21), 52 (I 14-14a), 100 (E 120, 157a)
 bedsprei, 51
 bedurven, *bederven*
 beeld, 26 (E 112, 164, 167)
 been (= voet), 69, 142²³ (E 128)
 been (jambe), 14 (D 2), 24 (D 3a ; K 12)
 beendroog, 86 (K 21)
 beer, 46 (E 128, 225 ; K 40)
 beesten (= koeien), 31, 97 (E 135 ; I 8)
 beet, 24
 beetje (een —), 20 (D 2 ; I 2 ; K 8), 22 (E 206 ; I 2), 41 (K 18), 68 (E 220), 75, 87 (E 225), 98 (E 138a ; I 2, 4, 15, 18 ; K 37), 125 (D 3a), 129 (E 200, 220), 132 (D 3a ; E 133, 177, 192, 205, 215, 217, 227)
 begieten, 2 (E 122, 144, 147a-148, 209)
 beginnen, 50

beis (bep. kleur van vee, beschreven als gelig en roodachtig-vaal) 55 (D 2, 6 ; E 112, 169 ; I 4, 14-14a ; K 2)
 bêja't, *belja't*
 bek (= mond), 7 (E 112, 177), 43 (E 206 ; K 40), 84, 86 (E 112, 177)
 bek af (= doodmoe), 98 (I 8)
 bekijken, 14 (E 130-162, 217 ; I 18), 107
 bel (zelfst. nw.), 50 (E 138a)
 bel (= wel), 64 (I 15)
 belabberd, 75 (E 115)
 belja't, bêja't (= welja), 64 (I 8), 134 (E 206) ; B. T. : K 10, 16. B. T. bêja D 2 ; E 140, 150, 159, 169, 176
 belange na, *bij lange na*
 beleven, 8 (D 2, 3a ; E 170)
 belneen't, belnunt (= wel nee), 39 (K 12), 64 (I 8). B.T. : I 15 (belneen't) ; K 16 (belnunt). B.T. belnee D 2 ; E 205.
 bemesten, 51 (I 4)
 bemoeien, 73 (K 10)
 ben(netje) (= mandje), 82 (D 3a ; E 112, 135, 142 b, 159, 200 ; K 8, 12, 18, 19, 21)
 benauwd (= 1. kort van adem, 2. drukkend (weer), 3. bang), 20, 68 (I 7), 72 (K 2)
 beneden, 28 (E 206)
 bennen, binnen, *zijn*
 bereiden, 51 (E 127)
 berg, 104
 berg (= hooiberg), 122 (E 215)
 bericht, 71 (E 113b, 167)
 berm, 67 (D 2 ; I 4) B.T. barmsloot (= bermsloot, E 143)
 beroerd, 14 (D 2)
 beroerte, 20 (D 3a)
 berom, brom (= weerom, terug), 64 (D 1 ; E 112, 131, 135, 169, 209 ; I 8, 14-14a ; K 2), 100 (D 1 ; E 112, 131, 199, 209)
 berreboes, *barrevoets*
 bersie (= barstje), 70 (K 37)
 berst, 70 (E 209 ; I 5)

- bersten, 70 (K 10)
 beschermen, 41
 beschimmeld, 5
 besodemieterd, 17 (E 112)
 bessesap, 132 (E 115)
 best, 10 (E 133), 59 (E 119, 147a-148 ; I 14-14a), 91, 111 (D 2 ; K 39) 115 (E 133), 124
 besterven, 122 (E 185)
 bestis, 45 (E 117)
 beter, 69 (E 140)
 beuken (= beukehouten), 109
 beukehout, 109
 beukenootje, beukeneutje, 109
 beuren (= gebeuren, voorkomen), 102 (K 21), 128 (E 169). B.T. : D 2, 6 ; E 140, 141, 147a-148, 169 : K 10, 20
 beurs (= geldbuidel), 108
 beurs (= gekneusd), 131 (E 115)
 beursje, 108 (D 2 ; E 199)
 bewaken, 41 (E 168)
 bezem, 33
 bezemsteel, 33 (D 2 ; E 206)
 bezemstok, 33 (I 7)
 bewaren, 95 (E 113b, 227)
 bezorgen, 51 (K 8)
 bieden, 114
 biek (= big, zuigend jong varken), 142¹⁴ (E 180 ; K 12)
 bien(en), *been*
 bier, 10, 95
 bierbrouwer, 112
 biertje, 10
 biet (= beet, < bijten), *beet*
 bietekrotten (= rode bieten), 142⁹ (E 120, 147a-148, 185, 217, 220)
 bieten, 142⁹
 bietepet, -pit, 101 (D 2 ; E 112, 115, 141, 142b, 147a-148, 169, 170, 200, 205 ; I 14-14a ; K 10)
 bietj(i)e, een —, *beetje*
 big (= zuigend jong varken), 89 (K 10), 142¹⁴ (meervoud D 2 ; E 138a, 144, 205 ; enkelvoud pas-sim)
 bigge (= big), 142¹⁴ (E 138a, a40, 200, 205 ; K 2)
 biggetje, 142¹⁴ (D 3a)
 bij (voorz.), 9 (D 3a), 11 (E 170), 16 (E 199), 57, 107
 bij (is er niet meer — ; moderne uitdrukking met de betekenis : zul je niet meer aantreffen), 15 (E 229)
 bij lange na, 36 (D 3a)
 bijkomen, 96 (E 207 ; I 14-14a)
 bijstaan, 41 (E 128, 177 ; K 21)
 bijsterken, 96 (E 138a)
 bijten, 24
 binden, 139 (ook bijnden, bainden, bingen)
 bingtouw (= bindtouw over hooiwagen), 139 (K 19)
 binnen, 9, 35 (K 21)
 blanksmelk (= taptemelk), 100 (E 140)
 blauw, 14 (D 3a), 28 (I 2), 122 (E 138a), 131
 blêr (= grote mond), 84 (E 138a)
 blij, 16
 blijven, 16 (D 3a), 28, 42 (K 8), 53 (D 2)
 bliksem, 79 (E 120, 229)
 bliksem (op mijn —), 13 (D 6)
 bloed, 96
 bloeden, 63 (D 5)
 bloem, blom, 2
 bloemetje enz. (*diminutief bloem*), 2 (D 1 ; E 117, 192, 193 ; I 8)
 bloemis(t), 48 (E 192)
 bloempot, 56 (D 6 ; E 207)
 blok (hout), 13 (E 159)
 bloot, 69
 blufschopper, 43 (I 4)
 bocht, 87
 bocht in, teugen de — (= tegendraads), 73 (E 217)
 bode, 71 (K 2)
 boek (= beurs, portefeuille), 108 (E 116, 119, 120, 124, 128, 144, 185, 189, 220 ; K 2, 40)
 boeke- (= beuken), 109 (D 1)
 boekehout, 109 (E 112, 119, 144, 209 ; I 5 ; K 8)
 boekenootje, boekeneutje, 109 (E 113b, 116, 138a, 193)

boel, 21, 38 (K 39), 43 (E 192), 99 (I 5)
 Boel(e) (= beurs), 108 (E 113b)
 boes (= koeienstal), 97 (D 2 ; E 205, 207, 215 ; I 4, 5, 7, 14-14a ; K 10)
 boes (= laag huisje), 97 (I 2)
 boezem(vaart), 141 (E 173, 199)
 bogard, bogaard (= boomgaard), 142^a (E 120, 128, 147a-148 ; I 5 ; K 20)
 bogen (= vliegers oplaten), 77 (D 5)
 bogerd (= boomgaard), 142^a
 bogerdje, 142^a (D 2)
 bogie (= boogje), 77 (E 167 ; K 39)
 bok, 89
 bomesneujer (= boomsnoeier), 48 (E 130-162)
 bonen, 56 (E 215)
 bonje (= herrie), 21 (E 167)
 bonk, 13 (K 35), 106 (D 6 ; K 16, 18, 35), 108 (D 6 ; E 159, 181, 205, 215, 231 ; K 40), 133 (K 10)
 bonkie (= stukje), 66 (D 3a)
 bont (en blauw), 131
 boog, 77
 boom (= arm van kruiwagen), 129 (meerv. boom : D 3a ; K 30, 40 ; meerv. booms : I 8 ; meerv. boomse : E 205 ; I 5 ; K 2)
 boom (arbre), 48 (meerv. te boom : K 40), 55 (E 199), 106 (E 115, 133), 120, 124
 boomgaard, 142^a (D 3a ; E 113b, 159)
 boomkweker, 48
 boompje, 124
 boot, 5 (D 1 ; E 167, 229 ; I 14-14a), 23 (E 193)
 boow (= boterham), 51 (E 207)
 borsie (= barstje), 70 (E 117)
 borst(en), *barst*, *barsten*
 bos, 82
 bosjes, 82 (D 1)
 boter, 51 (D 3a ; E 225), 56 (E 192), 142^s
 boterdopie, 132 (E 124 ; K 10)
 boterham, 51
 boterpot, 56 (D 2 ; E 227 ; I 7)
 botter, *boter*

bout (= gevogelte), 92 (E 177)
 bouw (= oogst), 142¹⁰ (E 185 ; K 27, 37, 40)
 bouwen, 112
 bouwen (= omploegen), 112 (K 40)
 boven, 28 (E 229)
 bovenland, 20 (E 117)
 bovert (= boomgaard), 142^a (E 193, 220 ; K 21, 37)
 braampjes, 82 (D 3a)
 braken, 104
 brakkie (= kleine jongen), 69 (E 231)
 bramen, 82
 branden, 59 (E 200, 207 ; I 4 ; K 16, 20) ; zie ook *afbranden*
 breed, breder, breedst(e), 25
 breken, 129 (I 2)
 brengen, 10 (E 192, 217, 225, 227 ; I 2, 18 ; K 19), 11, 21 (E 192, 205), 38 (E 192 ; K 35), 39, 71, 97, 108 (E 112)
 breujerig, *broeierig*
 breumele, *brummels*
 breur, *broer*
 brief, 71
 briefbestelder, 71 (E 209)
 brievenbooi (= brievenbesteller), 71 (E 157a, 227)
 brieve, 71 (I 7)
 brik, 74 (D 3a ; E 135)
 brengen, *brenge*
 britte (= breedte), 25 (E 193)
 broeierig (= benauwd-warm), 68 (E 128, 193, 206)
 broekie (= ventje), 102 (E 227)
 broer, 17 (I 7), 98
 brok, 13 (E 177, 180), 67 (E 112, 115, 130-162), 106
 brom, *berom*
 brommels, *brummels*
 brood, 5, 51, 89
 broodplank (= ovenpaal), 57 (I 8 ; K 8)
 broodscheutel, *broodschoetel*
 broodschietter, 57
 broodschoetel, 57 (E 124, 224, 227 ; I 2)
 broodskop (= ovenpaal), 57 (E 131)

broodspaan (= ovenpaal), 57 (I 15)
 broodsteek (= ovenpaal), 57 (E 115)
 brouwer, 112
 brug, 106
 bruin, 36 (D 2 ; I 14-14a) ; B.T.
 brunge = bruine (E 164)
 brujerig, *broeierig*
 brummels, breumele (= bramen), 82
 (E 124, 127, 128, 130-162, 140,
 164, 177, 231)
 buigen, 129
 buil(tje), buul (= buidel, beurs), 108
 (E 127, 140, 157a, 173, 229 ; K 10,
 19)
 buiten, 58 (K 8), 130
 buitene, na —, 130 (E 209)
 buitenom, 87 (E 177 ; I 8)
 buke-, *beuken*
 bukeheg (= beukenhaag, kerkhof),
 109 (K 40)
 bunder (landmaat), 140
 bunzig, 20
 bunzing, bongsem, e. d., 20
 burgemeester, 125 (D 2 ; E 207 ; I 7)
 butter, *boter*
 butteram, *boterham*
 butterdoop (= botersaus), 132 (K 19)
 butterpot, *boterpot*
 buul, *buil*
 buur, 2 (E 112), 17 (E 206)
 buurschap (= buurschap), 47 (E 193)
 buurt, 55

Cent, 38, 56 (E 133), 108
 centje, 38, 85 (D 2)
 contreien, 55 (E 193, 209, 220, 231 ;
 K 18, 40)

Dă, dat

daar (bijw.), 15 (E 181, 192, 194 ;
 I 8), 18, 25, (E 133), 26, 29 (E 215),
 36 (D 1), 42 (E 135), 44, 56 (E 112,
 192), 105, 124
 daargunter, 142¹⁷ (D 3a)
 daarlangs, 87
 daarom, 39 (E 116)
 da(de)lijk, 121
 dag, 68, 75 (D 1 ; E 112, 113b ; K 23)

dagje (daggie), 29 (E 170)
 dam(m)et, dammaat (landmaat),
 140 (E 124), 127, 130-162, 164)
 dan (bijw.), 1, 9 (D 1), 18 (E 119, 127,
 133, 167, 193, 194 ; K 35), 30 (D 1 ;
 E 198), 44 (E 220, 231), 58, 65
 (E 133, 167), 70 (K 10), 77 (D 1),
 107 (E 192)
 dan, zie ook *nietan*
 dan (verg. voegw.), 85 (D 1 ; E 116,
 135, 141, 169, 198, 220, 225 ;
 I 9 ; K 5)
 danig (= dadelijk), 121 (K 30)
 daro (versterkte vorm bijw. daar),
 18 (E 192), 87 (E 164)
 das = dat is
 dat (aanw. vnw.), 1 (E 138a), 5,
 8, 11 (E 131), 14 (E 181), 15
 (E 164), 17 (E 121, 122, 180, 194,
 211 ; K 10, 12, 18, 20), 18, 22
 (E 128), 26, 42 (K 8, 39), 45, 49, 53
 (E 164), 57 (E 175-176), 69, 107
 (E 112, 124, 189 ; K 8), 124, 136
 dat (betr. vnw.), 5 (K 2)
 dat (voegw.), 16, 30, 39 (E 194),
 43 (E 175-176), 54 (E 122), 59
 (E 116), 62, 71, 112, 117, 118, 134
 de (lidw.), 1, 2, 6, 7, 8 (E 116, 167 ;
 I 4, 9 ; K 35), 15 (E 164, 167, 173,
 200, 206), 21, 28, 29, 31, 32 (K 40),
 33, 34, 40, 41, 42, 44, 48, 50, 51, 57,
 61, 62, 64, 70, 71, 74, 75, 76, 85, 86,
 88, 89, 91, 97, 99, 106, 112, 116,
 118, 121, 123, 125, 127, 128, 129,
 130, 132, 133, 137
 deel (van de stal), 97 (E 130-162,
 155, 215, 231 ; K 40)
 deern, 40 (E 164). B.T. : deerntie
 (E 233)
 defec(t), 67 (D 6)
 dele (= schutting ; vgl. W.N.T., s.v.
 deel (I), afl.), 20 (E 131)
 delen (werkw.), 44 (E 167 ; I 7)
 Delfse roe (landmaat), 140 (E 173)
 demee (= temee), 64 (E 120, 155,
 164, 193), 121 (E 185)
 den (dem) (lidw.), 14 (I 8), 18 (K 18),
 20 (I 14-14a ; K 18), 24 (E 220 ;

- K 35); 25 (K 19), 28 (D 2; E 117, 207, 209, 220, 224, 225, 231; I 2, 8, 14-14a, 18; K 8, 10, 16, 18, 19, 21, 27, 35, 39, 40), 31 (K 19), 33 (I 2, 8; K 19, 35, 39, 40), 37 (E 127, 128; K 20), 42 (E 215, 217; K 12), 44 (E 131, 220; I 8; K 18, 27), 48 (I 2, 8, 18; K 18, 19, 21, 40), 52 (D 2), 57 (E 157a, 209, 220, 225, 231; I 2, 4, 14-14a; K 8, 12, 16, 18, 19, 21, 27, 30, 35, 37, 39, 40), 62 (E 220, 233; I 2, 8, 14-14a, 15; K 10, 12, 18, 19, 35), 67 (D 2), 74 (I 8, 18), 86 (E 220; I 2, 14-14a, 18; K 16, 19, 27, 35, 39), 89 (I 8, 18; K 19, 27, 35, 39, 40), 122 (E 215), 125 (I 2, 8; K 18, 19, 35, 40), 127 (E 217, 227; K 39), 129 (I 2), 132 (K 18, 19, 35), 139 (E 224), 142⁴ (E 220; I 2; K 16, 18, 19)
- denken, 43 (E 120, 177), 117, 142⁵ (I 7), 142²²
- der, d'r, *er*
- deugen, 100 (E 124; I 15; K 27), 111
- deun (= moe), 98 (D 1)
- deuntje, 90 (I 8)
- deur(-), *door(-)*
- deur (zelfst. nw.), 109
- deurtje, 109 (D 3a)
- deze, deuze, 44 (E 135, 169; K 30), 55, 58 (K 2)
- di (= jou), 11 (E 159)
- licht 46 (E 175-176), 49, 101
- licht (-bij, -langs), 54
- die (aanw. vnw.), 5 (D 1; E 167), 6, 7, 8, 11 (E 164, 224), 12 (D 3a; E 127, 167, 200), 14 (D 3a; E 140, 217; I 8; K 2, 12), 15 (E 167), 16 (I 7), 18 (D 1; E 117, 127, 164), 20 (D 3a), 21, 22 (K 19, 20), 23 (I 2), 24, 27, 28 (E 131), 29, 31 (D 2, 3a; E 124, 130-162, 180, 227), 33, 36, 39 (E 122, 167, 205, 206, 207, 233; K 20), 44 (E 113b), 46 (E 175-176, 177); 47 (D 3a), 48, 50, 52, 53 (E 138a, 207, 215; I 8; K 20), 56, 57, 59, 62, 64, 66 (K 20), 70, 71, 73, 78, 83, 87, 94 (E 112, 113b, 200, 206, 220, 224, 227, 229), 99, 100, 101, 109, 110, 112, 120, 125, 128
- die (betr. vnw.), 18, 25 (K 37), 27 (I 8), 58 (E 127), 104
- dien (diem), 33 (K 18, 27), 61 (E 127), 89 (I 14-14a), 120 (D 2; E 225; I 14-14a, 18; K 12, 19, 27, 35, 39)
- diegene, 18 (E 138a)
- dieje (= die, met klemtoon), 18 (K 40)
- diene (den —), 18 (K 18)
- dienen (= soldaat zijn), 76 (E 206, 215)
- dienst (= kerkdienst), 50, 128
- dienst, in-, 76
- dienst, onder-, 76 (K 18)
- dienstbode, 118 (E 124, 157a, 164, 169, 170, 180, 189, 198; I 5; K 2)
- dienstmeid, 118
- dienstmeisje, 118
- diep, 4 (E 233)
- dier (= duur), 112 (D 1; E 117, 131, 133, 140; I 2, 8, 15, 18)
- dievenmoord, 86 (E 207)
- diggels, diggelen, 67 (E 122, 180; K 18)
- dijk, 54 (E 177); B.T. in vorm dik : D 3a
- dijk (= weg), 87 (E 211, 220; K 37)
- dik (bijv. nw./bijw.), 22 (E 177), 46 (E 177, 209, 225; I 15; K 8), 108, 133.
- dikkighaaid (= dikheid), 46 (E 220)
- ding, 26 (E 167), 57 (E 135)
- dink, *ding*
- dinken, *denken*
- dinsdag, 65 (K 20). B.T. dingsdag (D 2; E 113b)
- direk(t), 64 (E 206)
- disorde(r), in — (= in beroering), 21 (E 138a; I 9)
- dit, 22 (E 164), 34 (E 140)
- dochter, 82
- dochtertje, 82, 88 (E 199)
- doen, 18, 31 (K 5), 33, 34, (E 119, 124, 140, 170, 175-176, 181, 200;

- K 20), 47 (D 2 ; E 121, 124, 147a-148, 167, 173, 185, 189, 220 ; I 7), 49, 51 (E 173), 52 (E 193), 63 (D 5 ; E 147a-148, 198), 72, 136
- doen aan (= vieren), 15 (D 2 ; E 194; I 8)
- doen, het — (= gedijen), 124 (I 7)
- doen hebben, te —, 73 (E 113b ; K 37)
- doffer (= mannetjesduif), 55 (E 198)
- dokter, 14 (I 8)
- domenie, *dominee*
- dominee, 62, 125
- donder, 79 (E 115, 164, 177)
- donder (= borst, hart), 72 (E 112)
- dood, 80, 89
- dood (as de — = doodsbang), 20 (D 39)
- dood gaan, 89
- doodsbenauwd, 20 (E 205)
- doodop, 98 (D 3a)
- doof, 35 (E 167, 193 ; K 8)
- dooier, 123
- doop (= vleessaus), 132
- doop, te —, 80 (E 124, 225)
- doop gaan, veur den —, 137 (K 40)
- doopbekke(n), 137 (E 173 ; I 5, 15)
- doopbekkentje, 137 (E 173)
- doopfongst, doopfons, doopfonnes. 137 (E 164, 233 ; I 18)
- doopfront (= doopvont), 137 (E 120, 159, 189 ; K 20)
- doopjurk, 137
- doopjurkje, 137 (E 177)
- dooppan (= juspan), 132 (K 37)
- doopschaal (= doopvont), 137 (E 169, 199, 229 ; I 8)
- doopsel, 80 (K 30)
- doopvont, 137
- door (= eierdooier), 123 ; meerv. doors, 123 (E 169)
- door (voorz.), 24 (E 168, 169, 192, 209, 211, 227 ; K 27, 37), 38, 39, 129.
- door...heen, 38
- doordat, 89 (D 2 ; E 209)
- doorn, 20 (I 14-14a : = ligusterhaag), 78
- doorslikken, 89 (D 3a)
- doorsturen, 100 (E 113b ; K 39)
- doorzalen, *zalen*
- doosje, 22, 28 (E 205)
- dopen, 80, 137
- dopie (= vleessausje), 132 (E 122, 131)
- doren (= dooier), 123 (E 112, 207)
- dorp, 13 (K 18), 135 (I 9) ; *zie ook durp*
- dorsen, 138
- dorskneppel, dorsknuppel, 13 (E 128, 205 ; K 8)
- dorst, 86
- dot (= hoeveelheid), 108 (E 130-162, 142b, 164, 181 ; K 16, 18, 21, 27, 35)
- douw (= moe), 98 (D 6)
- douwen, 33 (I 14-14a), 101 (E 180 ; K 35), 105
- draad, 63 (E 206), 79 (I 7), 139 (E 224)
- draad in, tegen de —, 73 (E 177)
- draai (= bocht), 87 (I 8)
- draaien, (er)door, 38 (E 229 ; K 20, 39)
- dragen, 80 (D 1)
- dragen (= pus voorbrengen), 81 (E 211)
- drank, 31 (= lijnzaaddrank, K 16, 18, 19)
- drapen (= druipen, stromen (van melk)), 127 (E 231)
- dreigen, 13
- drek (= direct, dadelijk), 121 (E 112, 130-162, 231 ; K 19)
- dreumelen (= bramen), 82 (E 206)
- drie, 4 (E 233), 12, 35 (K 16)
- driebelder (= driewielder), 74 (K 8)
- driest (weiland, vgl. W.N.T. s.v. driesch (I)). 20 (E 130-162)
- driewielder, 74
- driewielse kar, 74 (E 231)
- drinken, *uitdrinken* en *opdrinken*
- drinken, 12 (K 37), 31, 96
- droge, het (in tegenstelling met 't water), 27 (I 8)
- droog, 86, 122 (E 199)

- druk, 27 (E 200)
 drukte, 43 (E 177, 194 ; I 2, 14-14a ; K 27)
 ducht, *dicht*
 duif, 55 (D 3a)
 duim (landmaat), 140 (E 115)
 duin, 82 (D 2 ; I 9)
 Duitsers, 130
 duivebrood (= paddestoel), 20 (D 2, 3a)
 duivel, 28, 36 (E 207)
 du(i)velsbrood (= paddestoel), 20 (E 169, 209 ; I 7 ; K 2)
 duiven (= duwen), 105 (E 192)
 duk (= dikwijls), 55 (K 40). B.T. : E 233 ; K 37. B.T. dukker = vaker (E 231)
 dun, 100, 132
 dunnig (= aan de dunne kant), 132 (I 7)
 donderstraal (= donderstraal, last-post), 55 (I 15)
 durp (= dorp), 135 (E 199 ; I 15, 18), B.T. : E 185, 193, 200 ; K 12
 durp (= klantenwijk), 99 (I 18)
 durven, 105, 138
 dut, *dit*
 duur, 112
 duvel, *duivel*
 duvelstoejager, 28 (E 115)
 dwarrel (= dwarsdrijver), 73 (E 119)
 dwars, 73
 dwarsbomer, dwarsboom (= dwarsdrijver), 73 (I 7 ; K 40)
 dwarsdrijver, 73 (D 2, 3a ; E 115, 122, 140, 224, 225, 229 ; K 5, 19, 39)
 dwarskop, 73 (E 120, 138a, 173, 206, 207 ; I 15 ; K 23)
 dweper(d), 73 (K 20)
 dwors, *dwars*
 dworskneppel (= dwarsdrijver), 73 (D 1)
 Echt (bijw. ; = werkelijk), 17 (E 135)
 een (lidw.), 1, 4, 6, 10, 11 (E 117, 142b ; K 2, 16, 18, 19), 13, 19, 20, 21, 24, 27, 33, 36, 42 (E 231), 46, 47, 51 (E 115), 59, 66 (D 3a ; E 112). 70, 71, 75, 77, 82, 83, 84, 87, 88, 89, 92, 95, 99, 101, 103, 106, 108, 110, 112, 115, 123, 128, 134, 135
 een, ene (telw.), 4 (E 233), 27 (E 200 ; I 8), 52 (D 2)
 eender (= gelijk), 102 (D 1 ; E 120). B.T. iender (E 140)
 eens, zie ook *geen eens, niet eens*
 eens, 1 (D 3a), 9, 10, 11, 24, 25, 33, 35 (E 117), 45, 49, 51 (D 5), 69 (E 164), 71 (D 3a ; E 147a-148, 209, 217, 224, 231 ; I 7 ; K 20), 93, 107, 122 (E 192)
 eer (bijw. en voegw.), 30, 80 (E 164 ; I 18 ; K 18)
 eer, *haar (zelfst. nw.)*
 eerder, 30
 eerst, 30 (K 16), 33 (E 121, 159), 38, 44 (E 116), 49, 50 (E 155, 192 ; K 39), 97
 eeuw, 134
 eeuwig, 134 (D 5 ; E 164, 167, 205, 229)
 eeuwigheid, 134
 eeuwigst, 134 (E 119, 180, 198, 206)
 effe, *even*
 effetjes, effetjies, effies e.d., *eventjes*
 ei, 123
 eier (meerv.), 116 (E 127, 128 ; K 35, 39, 40)
 eieren, 116
 eiers, 116 (E 215 ; I 2, 8, 15, 18)
 eigen, d'r (haar) — (meerv. ; = zich) 12 (D 3a), 47 (D 3a ; K 30)
 eigen, me —, 73 (K 10)
 eigen, z'n —, (= zich), 67 (E 135)
 eigenwijs, 73
 eik, 120
 eikeboom, 120
 eikel, 120
 eikel(e)boom, 120 (E 119, 133, 198, 205, 225 ; I 8)
 eind, 13 (hout), 38 (D 3a), 87 (E 124, 185, 205, 229, 231 ; I 14-14a ; K 18, 20, 27)
 eindje, 13 (K 12), 17 (D 3a)

- elder (= uier), 127 (D 2, 6 ; E 112, 113b, 138a, 140, 169, 170, 200 ; I 2, 4, 5, 8, 14-14a ; K 2, 8)
- elk, 61
- elkaar, *mekaar*
- ellemeel, *helemaal*
- elzenlaantje, 82 (E 147a-148)
- emmer, 31 (E 170), 127 (E 227)
- en, 10 (E 147a-148), 12 (I 7), 44, 61 (E 225), 67 (E 168), 68, 81, 85, 100, 131
- end, *eind*
- ene (t. o. andere), 44
- ene, *een (telw.)*
- eng(e) (= bouwland, veld), 37 (E 127, 128)
- Engeland, 23
- Engelsen (inwoners van Engeland), 23 (D 1 ; E 112, 233)
- enkel(d) (bijw.), 3, 15 (E 173)
- enten, 48
- er, d'r, 9 (E 130-162, 224), 10 (D 2 ; E 112), 11 (E 133), 13 (E 173), 14, 15 (E 170, 233), 16 (E 199), 20 (E 128, 177), 24 (E 131, 133), 26, 27 (I 8), 33, 34, 36, 49 (D 3a ; E 135), 70, 71 (D 3a), 78 (D 5), 79, 83, 100, 102, 104, 107, 119.
- eraf, 7 (E 215), 52
- er eens, *er en eens*
- erepels (= aardappelen), 132 (E 194) 142³³ (E 128, 194, 233)
- erg (bijw.), 4 (E 194), 36 (D 2), 43 (E 135), 72 (E 217), 122 (E 138a), 132 (D 6 ; E 220 ; I 9)
- ergens, 142²⁰
- erover, 51 (E 119)
- errepel (= aardappel), 82 (K 19)
- errepel (= aardappelen), 142³³ (E 211) ; (vgl. arepel)
- eruit, 60 (D 3a)
- es, *eens*
- esdoorn, 20 (K 18)
- eten (werkw.), 31 (E 144, 211 ; I 9), 36 (E 227), 66, 74 (D 1)
- eten (zelfst. nw.), 51 (E 138a, 180, 206 ; I 7, 15), 74 (D 5 ; E 138a, 168, 169, 175-176, 181, 194), 75 (E 133)
- etenstijd, 74 (E 113b, 121, 206 ; I 18)
- etwaigie (= etweitje), 20 (K 21)
- evelwel (= evenwel), 79 (K 21). B.T.: eveliëns (= eveneens) (E 140) ; evel = euvel = alevel = aleuvel (= toch eigenlijk ; E 170) ; alevel (= toch, evenzo goed ; E 180, 206)
- even, 2 (E 144), 9 (E 194, 217 ; I 8), 10 (E 112, 128, 164, 169), 11 (E 116, 144, 167, 175-176, 177, 181), 22 (E 170, 181), 25 (D 3a ; E 112, 116, 194 ; K 20), 33, 45, 49, 107 (E 194 ; I 14-14a)
- eventjes, 9 (E 231), 33 (D 3a ; E 231 ; K 8), 35 (E 117), 38 (E 157a), 44
- ezieng (= hoofd), 72 (E 117)
- Fabriek, 8
- feest (= kermis), 61 (E 169, 170, 173)
- feinster, fengster, fenster, *venster*
- fel, 59 (D 2)
- fen, *fijn*
- fijn, 67 (D 1, 3a), 115
- fijntje, 115
- fikken (= hand, vingers), 6 (E 117, 206 ; I 7)
- filistijnen, naar de — (= geheel kapot), 67 (I 7)
- finaal, 62 (E 117)
- fing, *fijn*
- fingetje, *fijntje*
- fin(g)ster, *venster*
- flauw, 132
- fleken (= hand, vingers), 6 (E 117)
- fles(je), 10 (E 117, 177), 12 (D 3a ; E 175-176, 180, 192 ; I 14-14a)
- flink, 21 (E 215), 24 (E 155), 78 (D 2), 99 (E 147a-148), 108 (K 19) 133 (D 5 ; I 7 ; K 8, 12)
- fluit, 79 (E 181, 211)
- foetsie, 26 (E 175-176)
- fokse (= lange turf), 57 (D 1)
- fort, *voort*
- Frankrijk, 27 (E 198)

frere (= broer), 98 (E 133)
fris, 68 E 135)

Gaan, 1 (E 117), 2, 3 (E 112), 15
(E 164), 32, 42 (E 199), 47 (D 6),
50 (D 3a), 51 (E 227), 53, 61
(E 215, 217 ; K 37), 65, 94, 121

gaan, *meegaan*

gang, aan de —, 21 (E 113b, 124, 164,
167, 175-176 ; I 14-14a)

gang, in de —, 21 (E 177)

gard, 13 (E 185)

gars (= gerst), 142²¹ (K 37)

garst (gaarst) (= gerst), 142²¹ (E 119;
I 2, 15, 18 ; K 10, 27, 35)

garven, 139 (E 225)

gauw, 9 (E 147a-148), 45 (E 185),
64, 80 (D 3a), 101 (E 220 ; K 8)

gastje (= jongetje), 69 (D 1 ; E 133)

gebruik, 15 (I 8)

geel, 122 (E 192), 131 (D 5 ; E 167)

geel (zelfst. nw. ; = eierdooier), 123
(E 122)

geen, 10 (E 206), 15 (E 169, 170, 233 ;
K 39), 20 (D 2), 26 (E 124, 128),
33 (E 124), 36 (K 27), 37 (E 194),
56 (E 133, 170), 58 (E 157a ; K 10)
63 (E 206), 69 (E 192), 71 (I 7), 73,
77, 79, 111

geen eens, 80 (D 3a)

geer (= uier), 127 (omtrek E 164)

gehemelte, 86 (I 5)

geit, 89 (E 140, 141, 180, 207, 209 ;
K 10, 16)

gek, 14 (I 7)

geld, 38, 85, 108

geleden, 134

geleks (= even, gelijk (bijw.)), 118
(K 30)

gelik (= gelijk), 118 (D 1, 2, 3a ;
I 2, 8, 15, 18)

gelijk, 118

gelind (= planken schutting), 20
(E 185)

geloven, 39 (E 194), 72 (D 6), 75
(E 159, 233), 79

gemeen (= zwaar, lastig), 4 (E 217)

gemeten (plur. van gemet, gemeet

en van met (landmaat)), 140 (I 2,
8, 9, 15)

gene, geen, (aanw. vnw.), 18 (E 220 ;
I 8 ; K 8) ; zie ook *diegene*

genieten, niet om te —, 100 (E 211)

genocht, *genoeg*

genoeg, 9 (E 211), 35 (E 147a-148),
36 (E 112, 135), 122 (E 199)

genog, *genoeg*

gers (= gerst), 142²¹ (E 233 ; K 37)

gerst, 142²¹

gespogen spek, 98 (E 215 ; I 7)

geut (= drinkbak), 97 (E 215)

gevaarlijk, 42

geven, 2 (D 3a ; E 200 ; K 5), 10, 13
(E 112, 192), 22, 24, 59, 63 (E 206)

geweldig, 68 (E 217)

gewicht, 129

gieren (= de mest uitspreiden), 51
(E 168 ; I 5)

gierput, 101 (E 181)

gieten, 2

ginder, ginter, gunter, 18 (E 177, 225,
227 ; I 14-14a ; K 16, 37), 47
(E 117), 87 (135 ; I 14-14a), 106
(E 135), 142¹⁷

ginds(e), 18 (E 220), 142¹⁷ (E 130-
162, 147a-148 ; K 2)

gisteren, 63 (E 115), 138 (E 177)

glaasje, 10

glas (voorwerp, 10

gô, 65 (E 167)

God, 27 (E 198), 62

goed (bijv. nw), 36 (D 3a, 6 ; E 173,
199), 59, 62 (E 205), 68 (I 18 ;
K 16), 90, 92, 95, 110, 111, 125

gooien, 2 (D 2 ; E 112), 10 (E 112),
28 (E 170, 173), 34 (E 112), 51
(E 121, 122, 130, 162, 175-176), 84
(E 181), 92 (D 3a), 101

goor, 100 (E 142b, 207 ; K 2)

gors (= onder water lopend hooi-
land), 20 (I 9)

gorst (= gerst), 142²¹ (E 112, 140,
200, 205 ; K 8, 10)

gorstegrutten, 142²¹ (E 205)

gort, 67 (E 181)

- gozer, 16 (I 7)
 graag, 31, 66, 138 (E 225)
 gras, 111, 122
 grasland (= weide), 20 (E 115)
 greep (= handvat, arm kruiwagen), 129 (D 2)
 greppel, 67 (E 225), 141 (E 121)
 greun, *groen*
 griend (= wilgenhout), 82 (I 18)
 griffelen (= enten), 48 (E 130-162, 189, 193, 206, 207, 220, 227, 233 ; K 35, 37, 39, 40)
 grip (= greppel), 67 (I 18)
 gripskant (= greppelkant), 67 (I 18)
 groei, 124 (E 121, 225)
 groeien, 46 (E 175-176), 124
 groen, 20 (D 2 ; E 116, 117, 142b, 164 173, 193), 36 (E 192), 122, 131 (D 5 ; E 167)
 groeneker(t) (= groene waterkikker), 20 (K 27, 35)
 groenen (= hard huilen), 84 (E 164)
 groenteboer, 11 (E 141, 164)
 groenteman, 11 (E 189)
 groenwoerk (= groene waterkikker), 20 (I 18)
 groep (deel stal), 97 (E 215)
 groot, 25 (E 173), 27, 43 (E 189, 206, 227 ; K 40), 84 (D 2 ; E 115), 99
 groots (= trots), 43 (K 39)
 groo(t)s (= opgelucht, blij), 16 (E 112, 117, 133)
 grootste, 25 (E 150, 173)
 gruzelementen, 67 (E 231)
 gruppel, *greppel*
 gulden (zelfst. nw.), 114 (E 227, 233)
 gummiknuppel, 13 (D 5)
 guns (= ginds, daarheen), 142¹⁷ (E 131 ; K 18)
 gunter, *ginder*
 gunzentrug (= heen en terug), 142¹⁷ (E 205)
 guur, 58 (I 7)
- Haag (= plantenheg), 20 (E 113b, 115, 117, 119, 120, 122, 124, 189, 224, 233)
- haaien, na de —, 67 (E 193)
 haaks, 87 (E 115)
 haal, aan de —, 1 (E 117)
 haar (zelfst. nw.), 52
 haar, 'r (bez. vnw. 3^e pers. vrl. enk.), 40, 52, 81 (D 3a), 82
 haar, 'r (bez. vnw. 3^e pers. meerv.), 47 (K 30), 86 (D 1 ; E 117, 131, 135, 177 ; I 4 ; K 18, 19, 30, 35, 37, 39, 40)
 haar, 'r (pers. vnw. 3^e pers. vrl. enk.) 82
 haar, 'r (pers. vnw. 3^e pers. meerv.), 16 (D 2 ; E 115, 200, 206, 207, 209, 233)
 haar eigen, *eigen*
 haard, 57
 haardstee (= woning), 57 (E 115)
 haarlie, *halie*
 haarlui (= hen, hun), 12 (E 121), 16 (E 117, 131)
 haast (bijw.), 15 (K 39), 55 (E 155 ; I 18), 64 (D 3a)
 hak (= hiel), 142²³
 halen, 52 (D 2 ; E 207)
 half, 10 (E 128, 215, 229 ; I 9), 12 (E 192), 40 (E 138a, 169), 44 (E 211), 50 (E 225)
 half tien, zeven, 50 (E 127, 141)
 halie (= hen, hun), 16 (E 147a-148, 157a ; K 8), 114 (E 140)
 halie (= zij, pers. vnw. meerv.), 136 (E 140, 170)
 hand, 6 (D 3a)
 handje, 45 (E 192 ; I 7)
 handsvat, 129 (E 211 ; K 5)
 hangen, 36 (E 147a-148)
 hard, 36 (E 144, 157a, 207)
 harde ('t — = hoog, droog grasland), 20 (E 127)
 hardst, 47 (I 18)
 hardstikke, 36 (E 181, 217, 220, 231 ; K 21, 39), 42 (E 169, 170), 67 (K 21), 79 (K 19) ; 122 (D 3a ; E 164, 181), 135 (E 206)
 harses, *hersens*
 hart, 72
 hartkrampen, 72 (E 220)

- haven, 42 (E 127)
- haver, 86 (E 206)
- he (uitroep ter aansporing e.d.), 9 (E 164, 193, 194, 233; I 7, 9, 14-14a; K 23) 10 (E 128, 144, 194; I 8; K 37), 25 (E 215), 26 (E 113b), 35
- hè, 59 (E 144, 169, 170; I 8; K 12)
- hebbelijk, 68 (I 8)
- hebben, 2 (K 10), 5 (E 167, 194), 6, 10 (E 117, 206), 11 (D 6; E 141, 170, 177, 206, 217; K 12), 12, 13 (D 3a; E 170), 14, 15 (E 215; K 16), 17, 18, 20 (E 205; I 2), 21 (E 192, 205, 207; I 8), 22 (D 3a), 24, 25 (K 37), 26 (D 2), 27, 29, 31 (E 233), 32, 35, 38, 40, 43, 44, 47, 50 (E 135; K 23), 52, 53, 54, 55 (E 150), 56 (E 180, 217, 220), 60 (D 1, 2; E 169), 62 (E 180; K 8, 10), 63 (D 1, 2; E 130-162, 124, 133, 159, 180), 68 (D 1, 2, 3a; E 112, 119, 120, 127, 131, 140, 142b, 144, 164, 169, 170, 205; I 2; K 2, 8, 10, 16, 19, 20, 27, 35), 70 (K 10), 72, 75, 76 (41 keer opgegeven als hulpww. van *zijn*), 78, 81, 88, 89, 99, 104, 106, 107 (E 138a), 111, 113, 117, 118, 125, 131, 134, 138, 139
- hebben, graag — (= houden van, lusten), 31 (E 124, 193, 206, 225)
- hebben, het (= pijn hebben, last hebben van), 32 (E 113b, 119, 130-162, 138a, 155, 159, 169, 175-176, 177, 185, 189, 192, 193, 217, 231; I 5; K 5, 16, 21, 30), 72 (E 121, 122, 124, 138a, 224)
- hecht (= heg), 20 (E 224; K 35)
- heel (bijw. van graad), 4 (E 124), 23 (E 175-176), 84, 111 (E 231), 135 (D 5; E 199; I 9, 15)
- heel (id. verbogen als bijv. nw.), 11 (K 35), 68 (E 217), 135
- heel niet (= helemaal niet), 36 (E 231; K 10), 124 (E 215)
- heel (bijv. nw.), 12 (E 192), 21, 43 (E 194; I 2), 52 (E 164, 192), 75 (D 1; E 112, 233; K 5, 21), 87 (E 215; I 2; K 19), 99 (E 115, 157a, 175-176, 231, 233), 134 (D 1; E 112, 121, 130-162, 185, 189, 233; I 2), 135 (E 177)
- heer (seigneur), 27
- heerlijk, 68 (E 170; K 10)
- heertje, 27 (D 1)
- heet, 68
- heetachtig (= nogal warm), 68 (E 150)
- heg, 20
- heggetje, heggie, 20 (D 3a; E 209)
- hein (= omheining), 20 (D 2; K 2)
- heiner (= omheining), 20 (E 205)
- heining, 20
- heinsel (palen omheining, verbonden door plank), 20 (K 10, 18), 142¹ (E 200)
- heintje (dimin. van hein), 20 (D 2)
- hek, 139 (E 120); meerv. in 142¹
- hekkentje, 142¹ (I 2)
- hela, 35 (E 187)
- helder, 59
- helegaar, 102 (D 1), 109 (K 2), 122 (E 138a), 135 (E 117; I 14-14a); B.T. E 112, 189
- helemaal, heelmaal, 14 (E 164), 15 (E 164), 67 (D 1), 129 (E 207), 135 (E 117, 209)
- helft, 40, 44
- hellefie (= helftje), 44 (K 35)
- helm (plant), 111 (D 1)
- helpen, 38, 45
- hem (pers. vnw., enkelv.), 24, 38, 53, 54, 94, 102, 114 (E 220), 131
- hem (pers. vnw. enk., wederk. gebr.), 71 (E 181, 231), 108 (E 159; I 7)
- hem (pers. vnw. 3^e pers. meerv.; = hen), 18 (I 7)
- hemel, 28
- hengst, 100 (I 7)
- herbarg (= waard, tapperijbaas), 10 (E 224)
- Here, de — (= God), 62 (D 3a; E 127, 173)
- hereboer, 27 (D 2)
- herenleven(tje), 27 (D 5; E 169; K 5)

- herom (= heeroom), 62 (E 140)
 herrie, 21 (E 119)
 hersens, 13 (E 164), 36 (E 207), 142²⁴
 het, 't (lidw.), 2 (E 150, 194 ; I 8, 14-14a), 13 (K 18), 20, 21, 29, 37, 47, 49, 51, 54, 58 (K 2), 60, 74, 80, 82, 91, 95, 97, 107, 111, 118, 121, 122, 123, 127, 129, 138 (D 2, 6 ; E 177, 225 ; K 40)
 het (vnw.), 11 (E 177), 17, 18, 26 (D 3a), 27 (E 200), 35 (E 147a-148), 39, 54 (D 1, 3a), 58, 68, 80, 87, 91, 112, 115, 121, 122, 134, 136
 heujen, heuwen (?) (= slaan), 131 (E 115)
 heul, *heel*
 heulie, *hullie*
 heuning, *honing*
 heur, *hoor*
 hevig (bijw. van graad), 134 (D 6)
 hi (E 117, 130-162, 164), *hij*
 hiel, 142²³
 hier, 9, 11 (E 177), 15, 34, 55, 61, 77 (D 2 ; E 194), 111, 116
 hierzo, 55 (D 2)
 hij, 3 (E 180), 7 (E 167), 13, 18, 20 (E 133, 173), 24, 32, 39, 43, 53 (D2, 3a), 54 (E 122), 57 (E 140, 147a-148 ; K 35), 60, 67, 70 (K 10), 84, 89, 103, 108, 113, 114, 117, 118, 136, 138, 139
 hilter (= tussenzoldertje in stal), 97 (E 159)
 hittekar, 74 (E 135)
 hoe, 35 (K 10)
 hoed, 93
 hoeneker (= groene waterkikker), 20 (K 19)
 hoepel, 87 (E 217 ; I 7)
 hofstee, *hostee* en *stee*
 hoispoep (= huismus), 142²⁶ (K 27, 35)
 hol (van 't been = knieholte), 14 (D 2)
 hol (= achterste, aars), 100 (K 8)
 hollen (= rennen), 130 (D 3a)
 hond (landmaat), 140
 hondje (landmaat), 140 (E 217)
 hond (chien), 20 (E 170), 24
 hondebeet, 24 (K 19)
 hondenslager (= klokkeluiders), 128 (I 8)
 honing, 142²⁵
 hoofd, 27, 72 (I 2), 142⁵
 hoog, 133 (E 122)
 hoogmis, 50
 hoogte, op de — (= in de berm), 67 (I 2)
 hooi, 122
 hooibouw, 142¹⁰ (K 37)
 hoop, een — (= veel), 23 (D 2), 43 (E 130-162, 225 ; I 2), 59 (D 1 ; E 128, 130-162, 164 ; K 12), 99 (D 2, 3a ; E 159, 164, 177, 205), 100 (I 18), 108, 120 (E 128, 133, 169, 193, 205, 220, 227), 133 (E 120, 144 ; K 27)
 hoor, 9 (E 220 ; K 30), 14 (K 2), 16 (D 2 ; E 192), 17, 22 (K 2), 39 (E 167 ; K 19), 42 (E 199), 56 (E 164), 134 (D 2 ; E 159)
 hopen, 71 (E 170)
 horen, 35 (E 117 ; I 4)
 hork, 73 (K 23)
 hostee (= hofstee), 126 (E 215)
 hotteker (= tweewielige kar), 74 (K 8)
 hotterig (= klonterig, van karnemelk), 100 (E 200)
 houden, 15, 53 (I 14-14a), 61 (E 206, 207)
 houden, iets — (= doorstaan, verdragen), 129 (K 8)
 houden (zich ergens mee op —), 15 (E 192)
 houden van —, 66 (E 200, 220 ; I 7)
 hout, 13
 houtluis (scheldnaam timmerman), 6 (D 5)
 hovie (= hoofdje), 142⁵ (I 7)
 huis, 9, 74 (K 27), 112, 126
 huis, uit — (= buiten), 130 (E 133)
 huisje, 112 (D 2 ; E 145, 205 ; K 18), 126
 huispoep (= huismus), *hoispoep*

huizen (= omgaan), 73 (K 35)
 hulle, 66 (K 39)
 hullie (bez. vnw.), 86 (E 117, 127, 133, 227; K 12)
 hullie, heulie (= ze, hen, pers. vnw. meerv.), 16, 44 (K 16), 66 (E 133, 211; K 12, 16, 18, 19, 39), 86 (E 196), 114 (E 177, 199, 200; K 40), 136 (D 3a; E 133, 135, 180, 193, 199, 205, 206, 220, 229; K 8, 16, 18, 20, 21, 27, 30), 139 (E 133, 169, 192, 199, 215)
 hum, *hem*
 hun (bez. vnw.), 86
 hun (pers. vnw. in objectsgebruik), 16, 66 (E 122, 124; K 12)
 hun (pers. vnw., subject), 114 (E 138a; K 12), 136 (E 141, 225, 229; K 10)
 hunnie (pers. vnw.), 16 (E 169; I 5), 44 (E 189), 114 (E 138a), 131 (E 116), 136 (D 5; E 115)
 hussie (= partijtje, hoeveelheid, > huis? vgl. W.N.T. s.v. huis V 19), 22 (E 155)
 huur (hypercorrect voor uur = uier), 127 (K 10)

Ie, *iet* (= *niet*)

ie (= je), 9 (E 167; K 12), 10 (E 150; K 5), 11 (K 12, 21), 14 (E 185), 22 (D 3a; E 206), 35 (E 205; K 18), 40 (E 150), 42 (D 3a), 63 (D 3a), 66 (D 3a), 104 (K 12), 105 (24 keer opgetekend), 134 (E 131, 135, 173, 224; I 14-14a, 18; K 18, 19, 27, 30, 40)

ieder, 44 (E 138a; K 20), 61

iedereen, 21 (E 119, 147a-148, 207, 220)

iene, *ene*

iens, *eens*

iet, *niet* (D 1; E 131, 133; in zin 94 en B.T. ook opgetekend voor E 112).

ijzer (kap, behorend bij locale klededracht), 20 (E 133)

ijzig (= bang, angstwekkend), 20 (E 159), 42 (E 141, 164, 233; K 23,

27) B.T. *iezig* (= hevig, erg; E 193)

ik, 6 (I 15), 10 (E 198), 11 (E 135, 207), 14, 16, 17, 22, 30, 35, 42 (E 116, 147a-148), 54, 65 (K 10), 71, 72, 73, 75, 79, 88, 94, 96, 97, 107 (I 7), 111, 113, 114, 134, 136, 139, 142²²

immers, 142¹¹

immers (= emmers), 142¹¹ (E 181, 215, 220; K 19)

in, 6, 8, 9, 20 (D 5; E 135, 175-176, 217), 23 (E 215; K 2), 24 (D 3a), 27 (E 140, 155, 157a, 177, 198), 28, 32, 33, 36, 42, 55, 58, 67, 70, 89, 91, 97, 101, 104, 106

inenken (= enten), 48 (I 9)

inenten (= enten), 48

ing, *eind*

inmaak (= veevoeder), 97 (E 155)

inmaak(s)pot, 56 (E 113b, 159, 175-176)

inslikken, inslokken, 89

inten, *enten*

inten (= eenden), 48 (E 185)

is (bijw.), *eens*

Italië, 104

Ja, 1 (E 177), 9 (E 159)

jaar, 53, 58 (K 2), 61

jaartallekapel (= atalanta, nummer-vlinder), 20 (E 177)

jagen, 13 (E 170), 21 (E 180), 38 (E 115)

jager, 92

janken (= huilen, inz. van kinderen) 22 (I 15), 84 (E 231; I 15)

jassen (soort kaartspel), 65 (E 131, 140, 177)

jat (= vinger), 6 (E 115, 167; K 30)

je (bez. vnw.), 13 (E 192), 22 (E 159), 45 (E 112), 63 (D 5; E 147a-148)

je (onbep. vnw.), 15 (E 215; K 16), 18 (E 113b), 68 (D 3a), 104 (E 140, 177, 181, 185, 189, 192, 231; K 16, 20, 23), 116

je (pers. vnw.), 5 (E 159, 207), 9, 10 (D 3a; E 117, 159, 198; K 10),

- 11, 22, 25 (E 167 ; K 37), 33 (D 1 ; E 119, 124, 207), 35, 49 (D 2), 55, 59, 63, 65, 66 (E 200 ; K 37), 77, 87 (D 2), 105, 107, 113, 134
- je, juh (= jô), 9 (E 135, 167), 18 (E 167), 35 (E 135)
- jelui, 44 (K 12), 61 (E 131), 139 (E 131). B.T. : E 159
- jenever, 10 (E 115, 173)
- jeugdig, 122 (E 144)
- jeule, *julle*
- jeulie, *jullie*
- ji (= jou, je (objectvorm pers. vnw.)), 134 (E 159 ; K 10, 12)
- ji (= jij), 40 (E 164), 63 (E 164), 66 (E 181), 89 (E 225), 105 (K 37), 136 (E 164)
- ji (= jullie), 9 (D 2)
- jij, 9 (E 157a ; I 8 ; K 40), 22 (I 5), 33 (D 5 ; E 181, 198, 199 ; I 14-14a), 45 (D 3a ; E 120), 49 (D 3a ; K 27), 77 (E 215), 105, 113, 114, 136, 139
- jo (= jij), 49 (I 2), 93 (I 2)
- jo, *jou*
- jo, *jô*
- jô, 5 (E 192), 9, 10 (D 3a ; E 140, 142b, 233 ; K 19), 11 (E 112, 138a ; I 18 ; K 19), 12 (E 205), 17, 22 (K 8), 25 (E 173, 199), 33 (D 3a ; E 135, 138a, 144, 169, 211, 227 ; K 27), 34 (E 198), 35, 45 (D 3a ; E 128, 159, 181), 49 (D 3a ; E 112, 135, 141, 227 ; K 20), 70 (D 3a ; E 173), 122 (D 3a), 134 (D 3a ; E 206)
- joch, 69 (E 144, 155)
- jochie (= jongetje), 9 (E 227), 17 (E 192, 211, 225), 24 (E 193), 69, 88 (E 115, 227)
- jockey(pet), 20 (I 7)
- joe, *jou*
- jofel (= prettig, gezond), 75 (D 5)
- jong (bijv. nw.), 122 (E 138a, 155 ; K 21)
- jong (= jongen), 24 (E 164), 53 (E 164), 69 (E 112, 164, 181, 206, 217, 233 ; I 8 ; K 35), 84 (E 116), 88 (E 138a)
- jong (= zoon), 76 (E 229 ; K 40)
- jong, de — (= alle zoons), 76 (K 40)
- jongen (zelfst. nw.), 9 (D 2 ; E 199), 14 (E 140, 164), 24 (E 116, 124, 157a, 159 ; I 2 ; K 8, 10), 45 (E 112), 69, 76, 88, 122 (E 112), 142¹⁹ (D 2)
- jongens (= meisjes en jongens), 88 (E 135)
- jongetje, 69
- jongie, 9 (E 180), 69 (E 209 ; K 12, 18)
- jou (joe, jo), 22 (E 164 ; I 2), 134 (D 3a ; E 127, 133, 147a-148, 157a, 164, 181, 193, 194 ; K 35)
- joulie, 44 (E 124), 61 (E 124)
- juilie, 44 (E 124, 159), 61 (E 159)
- jul(l)e, 44 (E 164, 225 ; K 39), 61 (E 198 ; K 39), 66 (E 164), 139 (E 177)
- jullie, jeulie, 44, 61, 66, 136, 139
- jun (= uien), 142² (I 2, 15, 18 ; K 35 join?)
- jurk, 135 (K 21) (zie ook *doopjurk*)
- jus, sjeu, 123 (K 30), 132
- Kaar** (= vriend), 2 (E 117)
- kaars, 59
- kaarseballen (= kaatseballen), 58 (E 131)
- kaarten (werkw.), 65
- kaarten (zelfst. nw.), 65 (E 140)
- kaartje leggen, een —, 65 (I 7)
- kaart spelen, 66 (D 2 ; E 124, 164, 199, 217 ; K 2, 8, 37)
- kaas, 51 (E 113b, 220), 58 (I 18), 66
- kaaste(r)ballen (= kaatseballen), 58 (E 167 ; K 8)
- kaatsebal, 58
- kaatseballen, 58
- kaatsen, 58
- kaerel, *kerel*
- kaest (= kast), 142¹⁸ (K 21)
- kakies (= centen, geld), 39 (E 209), 85 (E 207)
- kakkies (= voeten), 69 (I 9 ; K 5)
- kalven, kalves (meerv. van kalf), 55 (E 209)
- kameraad, 2, 17 (D 3a ; E 124, 224)

- kamp (= weiland), 20 (K 30)
- kan (inhoudsmaat voor vloeistoffen), 10 (D 5 ; E 115, 119, 155, 159, 173, 175-176, 189, 194 ; K 18, 21), 12, 70
- kanaal, 42 (E 116, 135 ; I 15 ; K 30), 54 (D 1)
- kannetje, 70 (D 3a)
- kant, 9 (E 205 : kant van de straat, stoep), 54 (E 180, 181, 185, 194, 205), 55 (K 19), 132 (K 40)
- kant, in de —, aan de —, 67 (E 167, 177, 200, 205, 215, 227 ; I 7, 14-14a, 15)
- kantje, 67 (D 3a)
- kantjie, 54 (K 19)
- kap (hoofddeksel, behorend bij locale klederdracht), 20 (E 130-162)
- kapel (= vlinder, koolwitje), 20
- kapelletje, 20 (E 121, 135)
- kapot, 14 (E 128), 67, 83 (E 207, 227)
- kapot (= dood), 89 (E 120, 164)
- kapper, 52 (D 2 ; E 227)
- kapsones, 43 (E 122, 167)
- kar, 74
- karejut, karejut (= karnemelk), 100 (E 206 ; I 7)
- karnemelk, 100
- karre (= karnemelk), 100 (E 117)
- karregie (= karretje), 74 (K 23)
- kar(r)emelk, 100
- karren (= uitspreiden van mest), 51 (I 5)
- karrepap (= karnemelkse pap), 100 (E 206)
- karwei(tje), 4 (E 169 ; I 5 ; K 2, 40), 102 (E 157a, 198 ; I 14-14a)
- kasebal(len), *kaatsebal(len)*
- kasiebal(len), *kaatsebal(len)*
- kastelein, 10, 112 (D 3a)
- katholiek, 15 (E 173)
- kê(e)l, *kerel*
- keel, 32, 84, 86, 89 (I 7, 8)
- keelpijn, 32 (D 5 ; E 115, 121, 124, 224 ; I 15)
- keer (= maal, fois), 24, 35, 50 (E 155)
- keer in, tegen de —, 73 (E 170)
- keer gaan, te —, 84 (E 117)
- keertje, 9 (E 189), 24 (E 192), 35 (D 3a)
- keet (= nederig huis), 126 (E 140, 147a-148)
- kegelbaan, 34 (D 1)
- kegelen, 34
- kegels, 34
- kegelspel, 34 (E 177)
- kei (= steen), 56 (E 121)
- kelder, 95
- kennen, 30, 32, 33 (E 124), 34 (E 173), 36 (E 147a-148, 227), 43 (E 175-176), 47, 67 (D 1 ; E 192 ; K 30), 73, 92, 101, 110, 116
- kerel, 18 (E 155), 21, 27 (D 6 ; E 117, 164, 227, 229, ; K 5, 18, 40), 41 (E 122, 164), 67 (E 207), 112 (E 164)
- kerk, 50, 61 (E 115), 128
- kerkdienst, 50 (E 168 ; I 51)
- kermis, 15 (E 167 ; K 20), 61
- kersen, 11
- kersenbogerd, 142^a (E 227)
- kersjes, 11 (K 40)
- kerstmis, 11 (D 1), 61 (I 14-14a ; K 8)
- kesse (= ketsen, slaan), 58 (D 1)
- keu (= zuigend of (elders) ouder jong varken), 142¹⁴
- keugie (diminutief keu), 142¹⁴ (K 21, 28)
- keuls, 56
- kieteballen (kinderspel), 58 (E 122)
- kijken, 1 (D 3a), 41 (K 18), 51 (D 5), 52 (E 164), 63 (D 5), 69 (E 164), 70 (D 3a), 93, 102, 107
- kijk (te —), 8 (E 140, 177, 207, 229 ; K 16)
- kijnd, *kind*
- kikker(t), 20
- kikkerdril, 51
- kikkerlil (= kikkerdril), 51 (E 140 ; I 8)
- kikkerrit, 51 (D 5 ; E 215 ; I 8 ; K 10)
- kikkerties, 20 (K 39)
- kikvors, 20
- kikvorsedril, 51 (E 128)
- kikvorsies, 20 (E 135)

kilo, 11
 kim (= schimmel op gepekeld
 groente), 5 (I 7)
 kind, kijnd, 22 (E 128), 29, 69
 (E 117), 80, 88 (E 119, 127, 128,
 180, 192, 225 ; K 37, 39)
 kindje, 9 (D 5 ; E 115, 135, 192, 198,
 225), 80
 kinnetje (inhoudsmaat voor vloeistoffen), 10 (E 119)
 kip, 1
 kisse, *kaatsen*
 kittig (= flink), 135 (I 8)
 klaar (= gereed), 13 (K 8), 30
 klaarmaken, 51
 klainen (= verspreiden), 51 (K 2)
 klaks (= onverhoeds, plotseling), 89
 (D 1)
 klamp (= hoop, stapel), 133 (E 164)
 klant, 27 (E 200), 99 (D 3a ; E 159,
 164, 177, 205 ; I 5 ; K 18)
 klap, 13 (E 112, 133, 192), 79 (E 173)
 klauw (= hand), 6 (E 112, 167 ; I 15)
 klee (= kleren), 102 (K 35)
 klein, 9 (E 124), 10 (E 117 ; I 9), 11
 (E 133, 167), 22 (E 220), 82 (D 1),
 88, 115
 kleine (zelfst. nw.), 88
 kleintje, 10 (I 7), 88 (E 192), 115
 klem (roofvogel, vgl. *krem*), 1 (K 40)
 klemmen, 6 (I 15)
 kleppen (= luiden), 50 (E 127)
 klerelijer (< choleralijder, gebr. als
 scheldwoord), 21 (E 115)
 kleur, 55 (E 115)
 kleurtje, 55 (E 133)
 kleven, 86 (E 113b)
 klindres (= kleinere), 115 (K 35)
 klinker (steen), 25 (D 6)
 klok, 50, 102 (E 127), 103 (E 192 ;
 K 40), 128
 klokhuis, 36 (K 21)
 klonkie (= kleintje), 115 (E 117)
 kloppen, 38 (E 177), 51 (E 131)
 klot(je) (= hoofddekseel zonder klep
 of rand, alpinomuts), 20 (D 3a, 5 ;
 E 115, 133, 200)

knap (bijv. nw. ; = groot, omvangrijk), 70 (I 7), 133 (E 206)
 knap (bijw. van graad), 12 (I 14-14a),
 20 (E 133, 198), 42 (E 133, 175-176),
 58 (D 2 ; I 7), 68 (D 2 ; E 142b,
 231 ; I 7), 132 (E 206)
 knappies (= in aanzienlijke mate),
 38 (K 39)
 knauw, 24
 knechie (= jongetje), 9 (E 180)
 kneppel, *knuppel*
 kneppel (= dorsvlegel), 13 (E 116)
 kneppelen (= met de dorsvlegel bewerken ;
 (noten) uit de bomen slaan), 13 (E 147a-148 ; I 14-14a)
 knerp, groene — (= groene waterkikker),
 20 (E 193)
 knie, 14
 knijpen, 20 (E 175-176)
 knijpen, 'm — (= bang zijn), 20
 (D 6 ; E 115, 133, 167, 177, 198 ; K 39)
 knijperd zitten, in je — (= bang zijn)
 20 (D 5 ; E 135, 167 ; K 39)
 knijpkut (= bangerd), 20 (E 173)
 knip (= beurs), 108 (D 6)
 knip (= vervallen huis), 126 (E 169, 177)
 knippel, *knuppel*
 knippel (= dik stuk uit takkenbos),
 13 (E 128)
 knippen, 52
 knoei, in de — (= benard, angstig),
 20 (I 2), 67 (E 198 ; I 9)
 knoeien, 40 (E 155)
 knokken (= vechten), 21 (E 122, 133, 169)
 knol (= paard), 60 (E 112, 169)
 knuist, 6 (E 147a-148)
 knul, 18 (E 117), 21 (E 133)
 knuppel, 13
 knuppelen (= slaan (met stok of knuppel?),
 131 (E 157a)
 kodde (= polsstok), 13 (E 173)
 koe, 10 (E 170), 20 (D 5 ; E 175-176),
 31, 55 (D 1 ; E 131 ; K 2), 89
 (E 120 ; K 10), 96 (E 164), 127

- koeiebloed, 96 (E 127, 147a-148, 155, 177 ; K 12, 39)
- koekebak (= pannekoek), 113 (I 5), 123 (D 3a ; I 2). B.T.:E 170, 205 ; I 4 ; K 12, 16
- koekepot, 56 (I 14-14a)
- koekiesblik (= koektrommel), 88 (D 3a)
- koel, 68 (D 2), 95
- koeland (= weide), 20 (E 177), 37 (E 140)
- koeling, 95 (E 220)
- koestal, 97 (E 200, 227)
- koken, 51 (E 180, 205), 121
- kolven (werkw.), 34 (E 140)
- komen, 9, 13 (E 173, 192, 206, 217), 30, 32 (E 113b), 35, 39 (E 167), 48 (E 138a, 144, 147a-148, 198 ; K 10, 16, 37), 51 (D 5), 61, 64, 103, 107, 108, 130
- kommetje, 31 (E 164)
- komst zijn, op —, 64 (K 30)
- koning, 76
- kont geknepen, in je — (= bang), 20 (E 175-176)
- kook (= het koken), 121
- koolwitje, 20 (E 167, 175-176 ; K 5)
- koor(t)s, 75
- koor(t)sig, 75 (E 155, 174, 175-176, 206)
- kop (= hoofd), 52 (E 133), 63 (E 198)
- kop (= inhoudsmaat voor melk), 10 (D 3a ; I 9, 14-14a)
- kop zetten, op zijn — (= ondersteboven gooien, beroering wekken), 21 (E 217, 227 ; K 35)
- kopen. 88, 116 (D 6 ; E 112, 138a, 227 ; K 10, 37)
- kopje (inhoudsmaat voor melk), 10 (D 2, 3a, 5 ; I 7)
- koppie, *kopje*
- koppig, 73 (E 157a, 177 ; I 8)
- kopstuk (= koppig mens), 73 (I 9, 18)
- koren, 13 (E 147a-148)
- korenzak, 127 (I 8)
- korenbouw (= korenoogst), 142¹⁰ (K 37)
- korf (landmaat), 140 (K 8)
- korsemis, *kerstmis*
- korst, 89
- korstje, 89 (E 117, 124, 205, 233)
- kort (bijv. nw.), 90
- kort (= kort van adem, benauwd), 20 (D 2)
- kort (= vlak, dichtbij), 54, 57 (E 164)
- kort (= pas, kort geleden), 122 (I 18)
- kort an (= spoedig), 121 (E 141)
- kortjan maken (= opdrinken, soldaat maken), 12 (E 113b, 175-176)
- kortwieken, 52 (E 138a, 140)
- kostelijk, 27 (D 3a), 108 (D 3a)
- koster, 128
- kotselen (= kaatsen), 58 (E 130-162, 164, 229)
- kotsen (= overgeven), 104 (E 159, 193, 233 ; K 8, 10)
- koud, 10 (I 7), 58, 69 (E 205), 95
- koudachtig, 95 (E 150)
- kougie (= verkoudheid), 58 (K 40)
- kraaltjes (e. a. diminutieve vormen van kralen), 22
- kracht, 43 (E 177 ; K 10)
- kracht(en) komen, op —, 96 (E 199 ; I 7)
- krachtig, 90
- krachtpatser, 43 (E 167)
- krak (= scheur), 70 (E 133)
- kralen, 22
- kreen (= zindelijk, nauwlettend in schoonmaakwerk), 102 (D 1 ; E 112, 120, 141, 142b, 147a-148, 157a, 159, 180, 181, 209, 211 ; K 2, 18, 19)
- kreeuwen (= naaien aan boord), 110 (I 7)
- kreeuwkissie (= kistje met naaigerei), 110 (I 7)
- krek, 102
- krem (= sperwer), 1 (E 130-162, 164, 185, 229 ; K 30)
- kreng (= dood dierelichaam), 46 (K 8), 100 (E 185 ; K 8)
- kreukel, 87 (E 164)
- kreukel(s), in de — (= kapot), 67 (D 5 ; E 181)

kreuwagen, *kruiwagen*
 kriek (= bult, bultenaar), 11 (E 121, 135)
 kriek (= stuk taaitaai; krekel), 11 (E 122)
 krieken, 11
 krikjes, 11 (D 5; E 117, 121, 133; K 37)
 krijgen, 5, 6 (E 170, 175-176, 217), 20 (D 3a), 22 (D 5; E 112, 147a-148, 167, 199; K 8), 24, 44 (E 116, 205, 220, 231; I 15; K 10, 37), 71 (E 119), 116
 krijgen (= pakken), 22 (I 7), 93 (E 200)
 krom, 87
 krom (zelfst. nw.), 87 (E 185)
 kronkelen, 87 (E 173, 177)
 krootjes (= rode bietjes), 142⁹ (D 2)
 krot, 126 (I 7)
 krotten (= rode bieten), 132 (K 19), 142⁹
 kru, krui (= kruiwagen), 97 (E 164), 129 (E 231; K 35)
 kruien, 97, 101 (E 124)
 kruik, 70 (E 112)
 kruis, 128
 kruisje, 128 (D 2; E 227; K 39, 40)
 kruiwagen, 97 (E 140, 174, 229), 129
 kruup, 45 (E 117)
 kuil, 101 (E 181, 189, 193, 194, 211; I 5; K 21, 39, 40)
 kulk (= kurk), 86 (K 8). B.T.: E 140, 200; K 2
 kunnen, zie ook *kennen*
 kunnen, 30, 32 (D 5; E 121, 122, 127, 180, 198, 233; K 5, 39, 40; verl. tijd in E 167), 44 (E 220), 47, 67 (E 127, 135, 168, 192; K 40), 73, 80, 92 (E 121, 127, 133), 101, 110, (E 177, 198, 211, 227, 231, 233; K 30, 37, 39), 116 (E 127, 198, 224, 231; I 4; K 5, 37, 40), 122 (E 164), 142⁸ (De vorm kos(t) opgetekend in D 1 en E 193)
 kunstmist (= kunstmest), 51 (E 144)
 kurk, *kerk*
 kurk, *kulk*

kurmis, *kermis*
 kurt, *kort*
 kussebutter (= stroop met boter), 56 (I 7)
 kwajeren (= spuwen), 104 (E 220, 231; K 27, 35)
 kwak (= grote hoeveelheid), 108 (E 164, 225), 133 (E 225)
 kwaker, groene — (= groene waterkikker), 20 (D 2; E 116)
 kwakken (= spuwen), 104 (E 141, 144)
 kwalsteren (= spuwen), 104 (E 159; K 2)
 kwar (= 1. kwast in het hout, 2. dwarsdrijver), 73 (I 14-14a; K 2)
 kwatsen (= spuwen), 104 (E 119; K 10)
 kwatten (= spuwen), 104 (E 113b, 116, 119, 147a-148)
 kwijt, 40
 kwispelen (= spuwen op straat), 104 (E 124)
 kwotsen (= spuwen), 104 (E 142b)

 La, laai (lade), 142¹⁸
 laag (zelfst. nw.), 133 (E 112, 147a-148, 170, 177, 199, 206, 220, 231; I 4; K 19)
 laat, 50 (20 keer opgegeven in : late kerk; late mis : E 141; late dienst : E 167, 200, 231), 54, 103
 lachen, 11 (E 135)
 ladder, 83
 laf (= slap, te veel water bevattend), 132 (E 122, 128, 177)
 lampje (= klein drinkglas; vgl. W.N.T.s.v.lampen), 10 (I 7)
 land (= bouwland, grasland, boerenland), 20, 37, 51 (E 121; I 4)
 lang, 53 (D 5; E 117, 122, 192, 198), 78 134 (D 3a; I 4,8)
 lang (= soort schimmel), 5 (D 2; E 209; K 12, 21)
 lang niet, (nog —), 36 (E 124)
 langten (= aangeven, halen), 11 (I 8), 93 (I 2)

langpoot (= spin), 19 (E 215)
 langs, 54
 lans (= man, makker ; vgl. W.N.T.
 s.v. *lanst*), 17 (D 1)
 lantern (= open haard), 57 (E 224)
 lassen (gebruikt in bet. van enten),
 48 (D 3a)
 last, 129 (E 120)
 last hebben, 72 (E 142b, 150, 157a,
 189)
 lastig, 4, 73 (E 180, 185, 193)
 laten, 14 (E 122), 23, 38 (E 167), 52,
 53, 80 (E 127), 94 (E 119, 140, 144,
 147a-148)
 lawaaidopie (= waterige jus), 132
 (E 124)
 lawaaisaus, 132 (E 198)
 lazarus (= dronken), 12 (D 3a)
 leeg, 12 (E 170, 192 ; K 39)
 leepoog, 81 (E 206 ; K 39)
 leer (= ladder), 83
 lef (= praats), 43 (D 5 ; E 115, 198 ;
 I 9)
 leggen (gebr. in betekenis van liggen),
 21 (E 147a-148), 36 (E 120), 67,
 120, 122 (E 122, 170, 225), 133
 lekken, 81 (E 157a ; I 8)
 lekken, *likken*
 lekker(ste), 68, 75 (E 115 ; K 20), 91,
 108 (D 1), 115 (E 115, 157a)
 lekkertje (aanspreking van kind), 22
 (E 192), 115 (D 6)
 lek-oor, 81 (E 130-162)
 lelijk, 14 (E 119, 170 ; K 20), 81
 (E 140)
 lepel, 89 (K 8)
 leren, 53 (E 122, 185, 198, 206, 211,
 217, 224)
 leren (bijv. naamw.), 86 (E 192)
 lest(e) (= laatste), 35 (E 194). B.T. :
 D 2 ; E 112, 116, 141, 193, 200,
 205, 231 ; I 7
 lesters (= laatste kersen), 11 (K 35)
 leuk, 90 (E 147a-148)
 leukies (= warm), 68 (E 119, 120,
 142b, 144, 147a-148, 150, 211)
 leukies of (= op het kantje af), 68
 (E 120)

leven (zelfst. nw.), 24 (E 115), 27
 leven (werkw.), 27 (E 124, 173, 180,
 217, 229 ; I 14-14a ; K 2, 12, 19,
 40)
 leventje, 27
 licht (zelfst. nw.), 59
 lid, uit 't, 47 (D 3a)
 lied(je), 90
 liggen, 12 (I 7), 67 (E 164, 175-176,
 180), 133 (E 120, 135, 167 ; K 5)
 lijf, 13 (E 231), 72 (E 192 ; K 21)
 lijf, te —, 13 (E 119, 124, 142b, 170,
 209 ; K 20, 39)
 lijken (werkw.), 132 (E 164, 192)
 lijnkoek, 31 (E 167, 192, 209 ; I 9 ;
 K 5)
 lijnmeel(pap), lijn(meel)slobber, lijn-
 zaad(meel), lijndrank, 31
 likken, 7
 lillek, *lelijk*
 lip, 7
 liter, 12
 lof (r. k. godsdienstoefening), 50
 logger (vissersschuit), 5 (E 133)
 lol (voor de —), 47 (E 220)
 lommer (= schaduw van geboomte),
 91 (D 2)
 loof (= moe), 98 (E 117)
 loom, 98 (E 175-176)
 loopoog, 81 (D 5)
 loopoor, 81
 lopen, 1 (I 15), 3 (E 180), 20 (D 5 ;
 E 175-176), 40 (E 133, 140), 50
 (E 128), 51 (K 30), 54, 55 (K 8),
 69, 81, 87, 127 .
 losmaken (= iemand van diens laat-
 ste goederen ontdoen), 38 (E 112,
 138a, 144).
 lougie, *louwte*
 louwtje (= luwte), 91 (K 16, 20)
 luchie (= wittebroodje ; cf. W.N.T.
 s.v. lucht (IV)), 5 (E 215)
 Lucifer (aartsengel, duivel), 28
 lucifer (allumette), 28
 lui(d)en, 50, 128
 luik (= vensterblind), 49
 luis, 27
 luisje, luisie, 217 (E 209)

luisteren, nauw — (= er op aankomen), 102 (K 40)
 lullekerd (= lelijkerd), 14 (E 170)
 lusten, 31 (E 113b, 130-162, 144, 147a-148, 155, 159, 215, 231; K 30), 66

Maad, metten

maaien, 122

maal (= keer, fois), 35 (E 131, 140, 157a, 170, 177, 198, 199; I 8; K 10, 16)

maal (= hoeveelheid melk die de koe per keer levert, vgl. W.N.T. s.v. maal VIII en G. J. Boekenooogen, De Zaaansche volkstaal) 40 (E 138a, 169)

maand, 58 (E 115, 133)

maar (bijw.), 3, 4 (K 19), 7 (E 167), 9 (130-162), 10 (E 135, 207), 11 (E 119, 169, 170, 192, 211; K 8), 14 (E 206), 16 (E 200), 17 (D 3a), 18 (D 3a), 40 (E 138a, 169, 199, 227), 42 (E 116, 199), 49 (E 133, 211), 58 (I 7), 71, 122, 136

maar (voegw.), 14 (D 2), 63, 68 (D 2, 5), 90, 111, 115, 122 (E 225)

maart, 58

maat (= vriend), 2, 17 (E 157a, 164; K 23), 25 (E 215), 134 (I 8)

maatje (= vriendje), 17 (K 39)

maatje (inhoudsmaat voor vloeistoffen e. d.), 10 (D 5; E 164; K 40)

machinaal, 3 (I 8)

machine, 3

macht, een — (= veel), 23 (E 147a-148)

mager, 33 (I 7)

magge, *mogen*

majem, in de — (= in de berm, sloot), 67 (E 168)

maken, 12 (D 2; E 113b, 170, 175-176; K 39), 15 (I 8), 21, 33, 51 (E 113b), 109, 123

makkelijk, 124

makker, 17 (E 131; K 39)

man, 12 (E 164), 17 (E 127, 135, 144,

155), 27, 33 (K 10), 41, 66 (D 3a), 103 (E 192; K 40)

man in, teugen de — (= tegendraads), 73 (E 177)

mand, 82 (D 1; E 169)

mandje, 82

mannetje, 17 (E 209; K 40), 73 (E 113b)

mans zijn (veel —), 43 (E 112; I 4, 14-14a)

marge(n) (= morgen (landmaat)), 140

mark (= markt), 116 (E 113b, 119, 122, 124, 128, 164, 233)

mar(k)t, 116

mayonaise, 123

me (bezitt. vnw.), *mijn*

me (pers. vnw., meerv.), *wij, we*

me, mij (pers. vnw.), 2 (E 170), 9 (D 3a), 10, 11, 13, 17 (D 3a), 24 (D 1), 25, 35 (I 4), 51, 63, 71 (E 164), 75 (E 115), 117

mee, 38 (E 225, 233; K 27, 40), 71 (E 155; K 37), 100

meegaan, 16

meel (lijnzaad-), 31

meelkoot (= ?), 46 (I 9)

meer (niet —), 15, 26, 28 (E 113b), 34, 55

meer (= vaker), 24 (E 144)

meert, *maat*

meester, 29

meid, 9, 22 (E 112), 29 (E 177), 40 (E 112, 150), 82 (D 1; E 122, 175-176, 229; K 2, 20), 88 (E 141, 170; I 2), 118

meisje, 9 (E 135, 170, 180; I 7), 22 (E 199), 40 (E 159), 82, 88 (D 2; E 217), 118 (E 119, 175-176, 181, 211; K 18)

meikersen, 11 (E 192; I 7)

mekaar, 12 (E 192), 14 (E 164), 51 (E 122, 175-176), 67 (E 121, 130-162, 131, 155, 164; I 5; K 12, 19, 21)

melk, 10, 40, 95 (E 112; I 5), 127

melkboer, 99, 100 (E 124)

melkrijder, 99 (E 130-162)

- melkstuk (= boterham na het melken), 51 (E 194, 217)
meneer, 27 (E 116, 142b)
mengelen, *mingelen*
mens, 37 (E 194), 73, 85
mens (= vrouw), 52 (E 135)
menuit (= minuut), 103 (E 131, 133)
menuut, *minuut*
merakel, 59 (D 6), 84 (E 177 ; I 8)
merakels, 134 (E 220)
mêrge(n) (= morgen (landmaat))
140 (E 215 ; K 8, 19, 20, 21, 27, 30)
messe (= mest), 51 (E 194, 217, 220, 227, 229, 231 ; K 37)
messelaar, *metselaar*
messie (= mest), 51 (E 225 ; K 35, 39, 40)
mest, 51
mesten, 51 (I 7)
met, mat (plur. gemeten) (landmaat)
140 (I 2, 8, 15)
met (voorz.), 3, 5 (E 209), 12, 13, 16, 21 (E 147a-148), 29, 34, 51 (D 3a ; E 131 ; I 7), 61 (E 127), 68 (I 9), 69 (E 133), 73, 87, 101 (K 18), 108
met (= bij), 57 (D 1)
met (= door), 89 (E 157a)
met hun/haar/ze (vijven), 12
metselaar, 46
metten (= stukken land aan de zee-kant ; vgl. W.N.T. s.v. *maad*), 20 (E 127)
meuk (= geld e.a. waardevolle dingen), 108 (E 169, 170, 177, 200)
meul (= molen), 142²⁸ (I 2)
meule(n) (= molen), 142²⁸
meut, meuje (= tante), 141 (E 140).
B.T. : meuje (E 200), meuj (E 233)
meutje (I 18), meu (K 35)
meuwen, meujen, meuden of meuten (?) (= slaan, vgl. W.N.T. s.v. *meuken* (III), B 1), 131 (K 21)
mi, *me*, *mij*
middag, 65 (K 20), 75
mij, *me*, *mij*
mijn, m'n, me (bez. vnw.), 2, 6 (I 15), 9 (E 117, 198, 225 ; K 37, 40), 13 (D 6 ; E 164, 206, 231), 20 (D 5), 51 (D 5 ; E 113b), 66 (E 193), 72, 76 (E 169), 93, 98, 107 (D 3a ; E 113b, 169 ; I 14-14a)
mijn (pers. vnw.), 10 (D 5 ; E 117, 147a-148, 220 ; K 35), 11 (D 5 ; E 112, 127, 135, 147a-148, 167 ; I 2, 8 ; K 21, 27, 30), 13 (D 5 ; E 112, 133, 193 ; K 18, 21, 27), 20 (E 133, 169), 22 (D 5 ; E 147a-148, 199), 24 (K 2), 25, 87 (E 116), 117 (E 112, 135, 173, 224, 233 ; I 2 ; K 20, 27)
mikken, 92
mikkie (= portie brood), 51 (E 113b)
mild, 68 (E 199)
militair, 76 (E 113b)
min (= zwaar, lastig), 4 (K 23)
min(g), *mijn*
mingel(en) (inhoudsmaat), 10 (E 127, 185, 193)
minuut, 103
mis, *mest*
mis (r.k. godsdienstoefening), 50
misse (= mest), 51 (K 21, 27)
mist, *mest*
mistkar (= mestkar), 74 (E 5)
mit, *met*
modder, 46 (E 130-162, 147a-148, 175-176, 193, 207, 227 ; I 18), 67 (E 175-176)
moddervet, 46 (I 2)
moe (bijv. nw.), 98
moeder, 45 (E 112)
moeilijk, 4 (E 128, 130-162, 209), 124
moeten, 9 (E 155, 220 ; K 8), 11 (E 135), 17 (D 3a), 22 (D 3a), 33 (D 1 ; E 220 ; K 16), 41, 42 (D 3a ; E 135), 44, 48 (E 112, 116, 167, 180, 192 ; K 27), 53 (E 227), 54 (E 122), 58 (E 127), 65, 70 (K 10), 92, 94, 96, 97, 107, 110, 122 (I 18)
moeten (= lusten, aanvaarden), 100 (E 198 ; I 14-14a)

moffen (= Duitsers), 130
 mogen, 10 (E 198), 11 (E 207), 34 (K 37), 44 (E 173, 200; K 23), 53 (D 2), 142²⁷
 mok (= loom, drukkend van weer), 20 (D 3a), 68 (D 2; I 4, 7; K 2, 8)
 mokkerig (idem), 68 (E 115, 116, 117, 128, 140, 157a, 189; I 4)
 mokkig (idem), 68 (D 1) (ook bij G. S. Overdiep, *Woordenboek volkstaal Katwijk aan Zee*)
 molen, 142²⁸
 mond, 7 (E 115), 84 (D 2), 86
 monster (= uitstekend), 95 (E 215)
 mooi, 9 (E 211), 22 (E 164), 35 (E 147a-148), 68 (E 119, 144, 173; I 9; K 23, 40), 90 (E 120, 122, 124, 167, 169, 177, 215; K 23), 135 (D 6)
 moord —, 68 (D 3a)
 moord en brand, 84 (E 170)
 mop (= hoeveelheid), 108 (E 141)
 mop (= steen; vgl. W.N.T. s.v. mop III), 25 (D 2)
 moot, 108 (D 1)
 morellen, 11 (E 115, 198, 225; K 39)
 morgen (landmaat), 140
 morgen (demain), 64 (E 198). B.T. murge (E 140; I 8)
 morgen, 's morgens, 48 (E 180), 50 (E 127)
 morgendienst, 50 (E 120, 217) (zie ook *smorgeskerk*)
 mors (= huismus), 142²⁶ (E 128, 130-162)
 morsen, 40 (E 133, 173, 180; I 9)
 mos (= mus, huismus), 142²⁶
 mossie (dimin. mos), 20 (D 3a), 142²⁶ (E 193)
 mot (= ruzie), 21 (E 207)
 motor, 67
 muil, 84 (K 10)
 mus (= huismus), 142²⁶
 mus, *muts*
 must (= muts), 20 (I 2, 8, 9, 14-14a, 15, 18)
 mu(t)s (hoofddekse), 20

mussie (dimin. muts), 20 (E 199)
 muur, 67 (E 229)
 na, *naar*
 naad, 47 (K 30)
 naaien, 110
 naait (E 127, 128), *niet*
 naar, (na), (voorz.), 9 (I 2), 13 (E 115, 168, 173, 192, 225; I 8; K 19), 28 (E 206; K 10), 29, 32 (E 122, 167, 192, 194), 35 (E 113b, 128, 229), 37, 41 (K 18), 42 (D 3a), 51 (D 5), 53, 61, 74, 82, 93, 107, 130
 na(a)rdat, nadat (= naar gelang; omdat, vgl. W.N.T.s.v. nadat), 43 (E 128, 157a, 233)
 naar (bijv. nw.), 134 (E 231)
 naarling, 73 (E 167)
 nacht, 142⁶
 nader (= korter), 87 (D 2)
 nakend (= naakt), 38 (E 206)
 nakersen (= late kersen), 11 (E 131)
 naren (= plagen, vervelend doen), 21 (K 21)
 narkop (= dwarsdrijver), 73 (E 112)
 nat, 2 (D 2; E 112)
 nazitten, 13 (K 2)
 nê, *naar*
 nê, *net*
 nee(n), 9 (E 159), 17 (E 164, 167; I 8; K 10), 34, 65 (K 10)
 neen't (wel-), 17 (I 8), 34 (D 1; E 117; zie ook *belneen't*)
 neef (= man, vriend), 17 (E 133)
 negen, 50 (E 127)
 nemen, 13 (E 192), 44 (K 30)
 nep, 10 (K 5)
 nergens, 17 (E 138a, 173, 200), 55 (K 21). B.T. in vorm nurges: D 3a
 nest (= bed), 45 (E 112, 113b, 164, 168, 169, 173, 181, 206, 233)
 net (bijw.; pas, kortelings), 37 (K 19) 46 (E 135), 63 (D 5); E 180), 122
 neus, 63 (D 5)
 neut (= glas jenever o.i.d.), 10 (E 173)

neut (= noot), 109 (E 185 ; K 19, 27, 35)
 neven (= naast), 54 (K 40)
 nie, *niet*
 nie (= nieuw), 135 (D 3a)
 niet, 8 (E 128), 9 (K 12), 15, 16, 17, 26, 32, 34, 35 (I 4 ; K 23, 27), 36, 39, 42 (D 3a), 54 (D 2 ; E 207, 217, 220 ; I 4), 59, 63, 65, 67 (D 1), 73, 85, 94, 111, 122 (E 164, 185, 192, 199 ; I 4), 124
 nietan (= niet dan ; sluitwoord in kusttongvallen), 30 (E 133), 59 (D 1 ; E 131, 135)
 niet eens, 36 (E 122)
 nietwaar, 59 (D 3a ; E 117, 157a, 229 ; K 2)
 nieuw, 74, 135. B.T. : een nieuwt pak (E 131)
 nievers (= nergens), 55 (K 21), 93 (K 16)
 nij, *nieuw*
 niks, 5 (E 175-176, 194), 8, 17 (E 147a-148, 169, 175-176), 56 (E 122, 128, 135, 147a-148, 170, 177, 181, 211), 63, 79, 85, 102
 niksnutter, 39 (I 7)
 no, *nooit*
 noe (= nu, nou), 27 (K 20)
 noet (= noot), 109 (E 164)
 nog, 3, 9 (E 164, 167), 10 (E 122, 192, 206 ; K 21), 15 (E 112, 135, 211), 24 (E 167, 168), 35 (D 3a), 36, 40 (E 150), 46 (E 175-176), 49 (K 5), 51, 58, 65 (D 2 ; E 138a, 207, 231, 233 ; I 4, 7, 14-14a ; K 8) 66 (D 3a ; E 112), 77 (E 112), 112, 122
 nogal, 42 (D 2), 43 (K 30), 59 (D 2), 70 (D 2), 72 (D 2), 132 (D 2)
 nooit, 15 (E 116), 24 (E 168), 34 (E 113b, 138a), 39, 55 (E 133, 198), 103
 nooit geen, 103
 nooit nie(t), 39 (E 124, 177, 180)
 nooit niks, 39 (E 138a), 103 (E 211)
 noot(je), 109
 nou (= nu), 3 (E 140, 164, 167), 8

(I 9), 9 (E 189, 211), 11 (E 233), 12 (E 205), 14 (K 2), 16 (E 167, 205), 17 (E 175-176, 194 ; K 20), 22 (E 124), 26 (E 199, 215 ; K 39), 34, (E 199), 35 (D 3a ; E 120, 142b, 147a-148, 205, 209 ; I 7 ; K 10, 23, 27), 38 (K 20, 37), 39 (E 215 ; I 7), 40 (E 150, 194), 43 (E 207), 68 (D 2 ; E 131, 147a-148, 180, 206, 227, 229 ; K 8, 10, 37), 71 (D 3a ; K 20), 103 (D 3a), 135
 nu, 135 (D 6 ; I 15 ; K 5, 16, 19)
 nummerlat, 13 (E 206)
 nuut, *nieuw*
 nuuw, *nieuw*
 nuvers, *nievers*
 Ochtend, 's ochtends, 50 (E 181), 75 (E 207 ; I 15 ; K 5)
 ochtenddienst, 50
 ochtendkerk, 50 (D 6)
 oegst (= oogst), 142¹⁰ (I 15, 18)
 oekie (= hoekje), 57 (K 12)
 oerkeel (= groene waterkikker), 20 (E 124)
 of, *af*
 of-, *af*-
 of (nevenschikkend voegw.), 9 (E 211 ; K 12), 10 (E 206), 11 (E 117), 12 (E 164), 34 (E 140), 35 (E 113b, 120 ; K 21), 64 (E 198)
 of (ondersch. voegw.), 63 (D 5 ; E 180), 66 (E 233)
 of(f)el, 79 (D 1 ; E 131)
 ofte, 9 (E 159)
 oitschaaie, *uitscheiden*
 ok, *ook*
 om, 35 (K 18), 44 (E 211), 47, 87, 117
 om te + infinitief, 22 (D 2), 35 (D 3a ; E 124), 38 (K 39), 42 (E 169, 199, 205, 215 ; I 7, 14-14a), 45 (E 138a, 169, 215, 220 ; I 7 ; K 27), 54, 58, 82, 96, 100 (E 211), 112
 oma, 22 (E 116)
 omdat, 32 (K 27), 43, 47 (E 169), 89, 129 (E 112, 120)
 omenten, 48 (E 220)

- omgaan, 73
omgeving, 55 (K 5)
omgooien (= ompspitten), 140 (E 167)
ommekantsje (= boterham), 51 (D 1)
ommers (= immers), 142¹¹
ommerst (= immers), 142¹¹ (E 128, 193)
omrijden, 87 (D 6 ; E 169, 170 ; K 2)
omtrek, 55
omtrent (= ongeveer), 60 (D 3a)
omweg(t), 87
onder, 15 (E 173). 17 (K 37), 76 (K 18), 120, 129
onderweg, 37 (E 199)
ongeveer, 121 (D 2)
onkruid, 111 (E 157a)
onrijp, 36 (E 167, 169, 175-176, 229 ; I 5 ; K 2)
ons (bez. vnw.), 46, 50 (K 16), 107, 126
ons (pers. vnw.), 10 (D 3a ; E 122 ; I 9 ; K 5, 8, 21, 37, 39, 40), 11 (I 2), 15 (E 192)
ons heer (= God), 62 (E 168)
ons heer (= de hostie), 62 (E 170, 175-176, 200 ; K 30)
onwillig, 73 (E 200)
onze lieve heer, 62
onze lieve heert(j)ie, 62 (E 207, 209, 227)
oog, 81, 131 (D 5)
oogje, 81 (D 3a ; K 27, 39)
oo(g)st, 142¹⁰
ook, 10 (E 147a-148), 14 (D 3a ; E 199), 21 (E 181), 24 (E 127, 167 ; K 30), 28 (E 142b, 192 ; I 7), 32 (E 142b), 36 (E 181), 50 (E 150), 59 (E 124, 128, 133, 159, 177 ; I 7), 66, 70 (D 2 ; E 181 ; K 30), 76, 114, 122 (E 207), 135 (E 124)
ook (= is het niet?), 135 (D2)
oom, 89 (E 122)
oop (= open), 49 (I 7)
oor, 81
oortje, 81 (D 3a ; K 37, 39)
oortje (geldstuk), 38 (E 147a-148)
oost (13 keer opgegeven), *oogst*
op, 3 (D 2), 5, 8 (E 112, 159, 173, 227 ; K 40), 9 (E 229), 21, 27, 37 (E 113b, 117, 120, 142b, 157a, 194 ; K 30), 53 (D 2, 3a ; E 116, 155), 69, 102, 105, 106, 116
opbeuren, 45, 129 (E 225)
opbrengen (geld —), 56 (D 2)
opdrinken, 12
open, 63 (E 147a-148, 198), 84
openspreiden, 51 (K 39)
ophijsen, 45 (D 3a)
ophouden, 22 (I 15)
opknappen, 135 (D 3a)
opkomen voor —, 41
oplichten (= optillen), 45
opmaken, 38
opnemen (voor —), het —, 41 (E 121, 200)
oproer, 21 (K 2)
opruien, 21 (E 194, 211)
opruier, 21 (E 181)
opruimen, 23 (D 2 ; E 147a-148 ; I 7)
opschepper, 43 (E 167)
opschieten (= voortmaken, vlug handelen), 35 (E 147a-148)
opschieten (= schiften, van melk e.d.), 100 (K 35)
opschieten met —, 73 (E 121, 185, 199 ; I 18)
opspouwen (= hout splijten), 104 (E 117)
opspreien, 51 (E 127)
opstoken, 21 (E 200)
opsterken, 96 (E 155 ; K 10, 18, 20, 21, 27, 35)
optillen, 45
opzetten, 84
opzoeken, 93
opzuipen, 12
orgelen, *urgelen*
os, 96 (E 121, 122)
ossebloed, 96
oud, 23, 60 (E 169), 126
oudejaarsavond, 15 (E 207)
ouwe (= schipper van haringlogger), 7 (D 1)
ovel, *offel*
oven, 57

ovendeur, 57 (I 18)
 ovenpaal, 57 (E 168)
 ovenscheut (= ovenpaal), 57 (E 220)
 over, 47 (E 217), 50 (E 225), 51 (E 121)
 overal, 21 (E 192)
 overdwors (= overdwars), 73 (E 199)
 overeind, 21 (D 6)
 overgooien, 51 (E 199)
 overhoop (liggen), 21 (E 147a-148)
 overkruien, 51 (K 12)
 overstrooien, 51 (K 2)
 overweg kunnen, 73 (E 199, 206, 209; K 19)

Paar, 11 (E 112, 117; K 2, 16, 18, 19)
 22 (D 3a), 25 (D 6; E 112, 164, 177, 215), 35 (D 3a; E 124, 138a, 198; I 5)
 paard, 60, 74, 75 (E 112, 185), 107 (E 138a, 227)
 paars, 55 (I 15)
 pad (*Bufo spec.*), 20 (E 120, 147a-148, 150, 157a, 189, 193, 231; K 35), 46 (E 192, 209)
 padde, podde, 20 (E 124, 128, 130, 142b, 144, 147a-148, 150; I 15), 46 (E 209; I 15)
 padder, 46 (E 209; K 12)
 paddestoel, 20
 paddik, 20 (D 2, 3a, 5; E 113b, 116, 198, 200; I 7), 46 (E 115, 198)
 paddikstoel, 20 (E 113b)
 paddingstoel, 20 (E 189)
 paf (= opgeblazen, ongezond dik), 46 (E 220)
 pak (= kostuum), 74 (E 144, 185, 189), 135 (E 227)
 pak (= laag, hoeveelheid), 133
 pakken, te —, 24 (E 207)
 pan, 56 (I 18)
 pand (= dierbaar kind, inz. meisje), 9 (D 1)
 pandoeren, 65 (E 177)
 panne (= motorpech), 67 (E 207; K 5)
 pannevoegel (= vlinder), 20 (E 164)
 papie (= saus), 132 (E 127)

papier, pepier, pampier, 142¹²
 parte, *partij*
 partij, 22 (E 117)
 pas, 122
 passen (op-), 41 (E 122, 199; K 20)
 pastoor, 62
 pater, 62
 pech, 67 (E 115, 167)
 peer, 36
 peerd, *paard*
 pens (= ingewanden), 72 (E 169)
 pest, 79 (D 3a, 5; E 112, 115, 116, 177; K 8, 39)
 pet (= put), 101 (D 2, 3a, 6; E 116, 131, 133)
 pet (= kuil, put, inz. om aardappelen te kuilen), 20 (E 199)
 pet (speciaal om de melk te koelen), 101 (I 5, 14-14a)
 pet (hoofddekse), 20 (dimin. putje : D 2; id. petsie : E 192; id. petjie : K 39), 93 (E 112, 140, 168; K 27, 30)
 pet, *pit*
 petten (= in de put graven), 101 (E 142b)
 petieterig (= bang), 20 (E 115)
 piepzak, in je — (= bang), 20 (E 169; K 5)
 pier (= worm), 142³⁰ (hier en daar duiden „wurm” en „pier” verschillende dieren aan; zie tekst K 27)
 pijl en boog, 77
 pijleboog (= vlieger met touw), 77 (E 192)
 pijn, 32, 72
 pijnde (= pijn), 72 (E 127)
 pijpesteel, 33 (E 167)
 pijpje (= klein drinkglas), 10 (I 7; K 12)
 pil (= dikke boterham), 51 (E 135)
 pilsje (= biertje), 10 (E 113b, 185, 192; K 12)
 pink, 142¹³
 pint, 10, 12 (K 2)
 pint, zie ook *uitpinten*
 pintje, 10, 22 (E 140)
 pis, *pest*

- pit (= put), 101 (D 1 ; E 135 ; I 2, 9, 15, 18)
 pit (= kern), 36
 pitje, 36 (D 2 ; E 117 ; I 14-14a ; K 37)
 pittig, 132 (D 6)
 plaats, plaas, 43 (K 39), 135 (D 2, 6 ; E 155, 169, 205, 227 ; I 2)
 plaats (= erf), 135 (E 227)
 plan, 35 (D 3a ; E 124)
 ploert, 21 (E 170)
 plokken, *plukken*
 plukken, 82
 podde, *padde*
 poeier, in de —, 67 (E 119 ; K 8)
 poen (= geld), 108 (E 115)
 poet (= geld), 38 (E 122), 108 (E 116)
 polder, 20 (D 5 ; E 168), 37 (E 157a, 159), 42 (E 124 : = plas)
 pond, 11
 poos, 134 (E 121 ; K 5)
 poosje (= tijdje), 36 (E 120, 147a-148)
 poot (= hand), 6 (E 112, 217, 229 ; K 12)
 poot (= voet), 69
 poot (= been), 14 (D 3a ; E 135, 164, 167, 169), 24 (E 144, 205 ; K 8)
 pootje (= voetje), 69 (E 180, 198, 224 ; K 30)
 pootje baden, 29 (E 206)
 popmos (= huismus), 142²⁶ (K 12)
 poppen, 34 (K 27)
 portemonnee, 108
 post, 71
 postbode, 71 (E 164, 177)
 pot (stenen pul), 56
 poten, 111 (D 1)
 pot(je) (= glas), 10 (E 120, 133, 177 ; I 9, 14-14a ; K 30)
 praat, 43 (E 155, 157a, 193, 224 ; K 23)
 praatjes (= praats), pratsjies e.d., 43
 praa(t)s, 43
 pra(at)s(ie)maker, 43 (E 199 ; K 10, 20)
 prach(t) —, 68 (K 30)
 prachtig, 68 (E 170, 181)
 prak, in de —, 67 (E 113b, 116, 141, 144, 150, 175-176, 193, 194 ; K 2)
 precies, persies, 102, 103 (D 6)
 priem (= arm van kruiwagen), 129
 priezen (= goede kwaliteiten opnoemen van een dier), 119 (E 130-162)
 prijs, 119
 prikkel (= doorn), 78 (E 112, 120, 127, 193, 206 ; I 18)
 prins, 27, 76 (E 192)
 prinsenleven, 27 (K 35)
 proberen, 13 (E 133)
 pront (= netjes op de kleren), 102 (K 35)
 puin, 67 (E 200), 126 (E 207)
 puinpoeier, in —, 67 (E 140)
 pul, 10 (E 133), 56 (D 3a)
 puntdraad (= prikkeldraad), 20 (E 128)
 put, 101
 Putse roe (landmaat), 140 (I 8)
 puur, 78 (E 112)
Raam, 49
 raamt, raomt (= raam), 49 (E 164, 192, 193)
 raar, 14 (D 6 ; E 138a, 169, 207, 215, 227 ; I 2, 15 ; K 37)
 rad (i.p.v. machine), 3 (E 164)
 rag, 19 (D 6 ; E 115, 189, 199)
 ragebol, ragesbol, ragbol enz., 19
 raken (= geraken), 15 (E 206), 40 (E 135, 207 ; K 20, 35)
 ram (mnl. konijn), 142¹⁶
 rammegie (= mnl. konijntje), 142¹⁶ (E 220)
 rammelaar (= mnl. konijn), 142¹⁶ (E 185)
 rammen, 106 (E 207)
 rat, 142²⁹ (E 116, 227 ; elders steeds : rot)
 rats, in de — (= bang), 20 (E 115, 133, 167, 177, 217 ; K 5)

rauw (= onrijp), 36 (E 112, 181, 185, 211, 217, 220, 224, 231 ; K 40)
 razen (van bijna kokend water), 121 (D 6)
 rechtewors, rechtevoort, rechtewoordig e.d., 3 (E 117, 157a, 209 ; K 12)
 ree (= gereed), 30 (E 193). B.T. ree = gehorig (E 180)
 rek, 89 (K 8)
 rep en roer brengen, in —, 21 (E 192 ; I 18)
 rest, 44 (E 119, 155, 175-176, 180, 192, 229 ; I 5)
 restje, ressie e. d., 44 (D 6)
 reuze (bijw. van graad), 42 (D 6)
 richten, 92
 rijden, 51 (E 119), 67 (I 15 ; K 20), 97, 101 (E 181, 189 ; I 5 ; K 2)
 rijk (bijv. nw.), 27 (D 1 ; E 227)
 rijkdom, 85
 Rijnlandse murrege (= Rl. morgen, landmaat), 140 (E 117)
 Rijnlandse roe, 140 (E 117, 140, 173, 199, 200, 225 ; I 4)
 rijnvors(t) (= groene waterkikker), 20 (E 157a, 220, 233)
 rijp (bijv. nw.), 36
 rijpte (= rijpheid), 36 (E 120)
 rilderig (= rillerig), 75 (E 231)
 rissie (= risje, diminut. van ris(t)), 22 (E 124)
 rit, 99 (E 115, 130-162, 142b, 167, 217)
 roe(i) (landmaat), 140
 roeiemaat, 140 (E 177)
 roel (= roe), 140 (E 167)
 roelat, 140 (E 173)
 roepen, 35
 rombrengen, *rondbrengen*
 rommel, 21 (K 27), 100 (E 207)
 rondbrengen (= verbreiden), 51 (E 122, 167, 173, 177, 209)
 ronde doen, de —, 51 (E 173)
 rondje (= algemene tractatie), 10 (K 27, 30)
 rondstrooien, 51 (E 211 ; I 9)
 rood, 55 (I 15), 56 (E 205)

rooien (= spreiden), 51 (E 177)
 rooj, roow, *roe* (*landmaat*)
 room (= melk), 40 (K 35, 40), 127 (K 40)
 rooms (= roomskatholiek), 50 (K 10)
 roos (bloem), 78
 rosie (= roosje, bloem), 78 (D 3a ; K 21, 39)
 rot, zelfst. nw. (= rat), 142²⁹
 rot (= moeizaam), 4 (D 3a ; E 133, 205, 206, 215 ; K 30)
 rot (= naar, onaangenaam, ondeugdelijk), 14 (E 206), 21 (E 112 ; I 15), 24 (K 2), 38 (D 5), 55 (E 133), 78 (D 5), 100 (E 169), 111 (E 181, 206, 215 ; I 7)
 rot(klap), 13 (E 112)
 rot slaan, 131 (D 6 ; E 112, 199 ; K 5)
 rotzooi, 21 (D 6 ; E 192)
 rug, 129 (K 19)
 rugge (= zwaar, lastig, van werk ; etym. verband met rug, cf. W.N.T. XIII, 1583 en 1586, of met ruig?), 4 (E 112, 124, 140).
 ruig, 51 (K 2)
 ruitert te voet (= berooid), 38 (E 120)
 rusen (= ruisen), 121 (E 130-162)
 ruten (= raamglazen), 49 (E 164)
 ruzie, 21 (E 121, 177)

 Samen, 44 (E 167 ; I 7)
 saoves, *avond*
 saus, 123 (E 133), 132
 sausen (= regenen), 132 (D 5)
 saveskerk, *avondkerk*
 schaal (= doopschaal), 137 (E 225)
 schaap (= kind), 9 (D 3a)
 schaat (= weerkaatsing van lamp), 91 (E 112)
 schaatje (= schaduwkje), 91 (E 205)
 schaduw, 91
 schaften (zelfst. nw.), 74 (E 189, 192, 193)
 schaftstuk, alleen in vorm *schof(t)-stik*, *schoftstuk*
 schafttijd, 74
 schagie (= schaduwkje), 91 (E 215 ; K 12, 16, 21)

- scheef, 12 (I 7), 87 (E 128, 150)
 scheiding (afscheiding van draad en palen), 20 (E 142b)
 scheisloot, 141 (E 121, 175-176, 206)
 schelle(n) (= schillen, werkw.), 142³³ (E 128, 130-162, 157a, 164, 193, 227, 229, 231, 233; I 2; K 35, 37)
 schenken, 10 (E 164, 209, 233; K 12)
 schep, 57 (E 167)
 schepel (maat voor bouwland), 140 (E 127)
 schering (= afscheiding van hout of gaas), 20 (E 116, 120, 131, 144, 155, 185)
 scherp, 78 (D 1; E 224; K 10)
 scheur, 70
 scheut (= ovenpaal), 57 (E 233; K 16)
 scheutel, 57 (E 224, 225; K 37)
 schieboog (= schietboog), 77 (E 127)
 schieten, 77 (E 173), 92
 schieten, het — (= het voor elkaar krijgen, het inrichten), 27 (D 3a)
 schieter, 57, 92 (E 177)
 schiethout, 57 (E 198)
 schietschop (= ovenpaal), 57 (E 120)
 schietspaan (= ovenpaal), 57 (E 177, 189; I 7, 9; K 10)
 schijnen (= licht geven), 59 (I 7)
 schijnsel (= schaduw van persoon), 91 (D 2, 3a, 6; K 2, 8)
 schijt, in de — (= bang), 20 (E 132, 206)
 schijterig (= bang), 20 (E 115)
 schillen (werkw.), 142³³
 schim (= iemands schaduw op straat), 91
 schimmel (moisi), 5 (D 2)
 schimmenewendstik (= schemeravondbrood), 51 (E 117)
 schinken, *schenken*
 schip, *schep*
 schip, 5, 23
 schipper, 7
 schis, schits (= schuw, schichtig; vgl. W.N.T. s.v. schits (II) A 3), 20 (E 209; K 18)
 schoemaker (Atalanta), 20 (E 135)
 schoen, 69 (E 192)
 schoenlapper (vlinder, inz. Atalanta), 20 (K 5)
 schoer (= schouder), 142³¹
 schoermantel, 142³¹ (I 7)
 schoft-, *schaft*-
 schof(t)stik, schoftstuk (= boterham bij het schaften), 51 (E 117, 217)
 school, 29 (E 192, 225; I 5), 53
 schooljongens, 29
 schoolkinderen, 29
 schoolreisje (schoolraisie), 29 (E 205, 211)
 schoon (= zonder vuil), 132 (E 164)
 schoonzeun, 76 (E 215)
 schoot an (= oorlam), 125 (I 7)
 schop (werktuig), 57 (K 5)
 schoppen, 21 (E 138a), 28 (E 112), 39
 schorp, *scherp*
 scho(r)s (= schuw, bang; gezegd over dieren), 20 (D 6; I 4, 14-14a)
 schot (= planken omheining, schutting), 20 (E 128, 147a-148, 231)
 schot (met schiettuig), 92 (E 120)
 schouder, schouwer, 142³¹ (20 keer opgegeven naast 46 maal „schoer” of „skoer”)
 schouw (= open haard), 57 (I 9)
 schoven (= koren-) 139 (I 2)
 schraal, 132 (E 116, 141, 180, 199, 207, 215, 229; K 20)
 schraalties, 132 (K 21)
 schraper, 85 (I 4)
 schrauwen (= huilen), 84 (K 40)
 schreeuwen, 35 (E 112, 135, 175-176, 177), 84 (E 127, 167, 168, 169, 170, 233)
 schreeuwerd (= grote mond), 84 (E 229)
 schrekken (= luid schreeuwen), 84 (K 39, 40)
 schrekekster (= vlaamse gaai), 84 (K 40)
 schrijten, 84 (E 220, 224; K 27)
 schrijterd (= schreeuwmond), 84 (E 207)

- schril (= beangstigend), 42 (E 116)
 schuif (= lade), 57 (E 159), 142¹⁸
 (E 131, 140)
 schuit, 5, 23 (E 112, 116, 122, 150,
 167, 168, 177, 185, 229 ; K 8)
 schuit, (een —) (= grote hoeveel-
 heid), 108 (E 198)
 schuppen, *schoppen*
 schut (= planken omheining), 20
 (E 141, 142b ; K 12, 21)
 schutter, 92
 schuttie (= schuurtje), 70 (K 39)
 schutting (= planken omheining),
 20 (E 124, 147a-148, 180, 194 ;
 K 10)
 schuur, 97 (I 2)
 seconde, 103 (D 3a)
 secuur, 102
 segaar (= sigaar), 115 (I 18)
 sewijlen (= somwijlen, soms), 72
 (K 30)
 sik (= bok), 89 (D 3a)
 sikkepit, 79 (E 189, 192)
 sikuur, *secuur*
 sindereklaasavond, *sundereklaas-
 avon(d)*
 singel (= heg), 20 (E 133)
 sintergerrit, 15 (E 135)
 sinterklaas, *sundereklaas*
 sito (= snel), 64 (E 128)
 sjees, 74 (D 3a)
 sjeu, *jus*
 sk-, *sch-*
 skoft-, *schaft-*
 skoif, *schuif*
 skreeuwig (= schreeuwerig), 84
 (E 131)
 slaan, 13, 33 (E 121, 135, 177, 209),
 51 (K 2), 131
 slak, 46
 slap, 100 (K 18), 129 (E 193, 220),
 132 (E 138a ; K 39)
 slecht (= zwaar, lastig), 4 (E 116,
 164, 194)
 slecht (= kwalijk, ondeugdelijk), 100
 (E 116, 133), 111 (D 6 ; E 112,
 142b, 180 ; I 18), 124
 slechten (= uitspreiden), 51 (E 120,
 121, 122, 150, 159)
 slenteren, 54 (D 5)
 sliet (= stok, steel, stam), 33 (I 9)
 slik, *slak*
 slinger (= route), 99 (K 12, 16)
 slingeren, 87 (D 6)
 slobber (= vloeibaar veevoer van
 lijnzaadmeel), 31
 slobberen (= slobber drinken), 31
 (E 117, 199, 207, 233)
 sloop (zelfst. nw. = het slopen), 23
 (E 227 ; K 2)
 sloot, 42 (E 113b), 47 (E 217), 54
 (E 112, 117, 206 ; K 27, 37), 67
 (E 177), 141 (E 121, 127, 135, 199)
 sloot(s)kant, 54 (D 2), 67 (E 175-176,
 217 ; K 37)
 slopen, 23
 sloten (= sloten van waterplanten
 e. d. reinigen), 23 (K 19)
 sluiken (= binden van schoven (?) ;
 vgl. Boekenooien, s. v. sluik (II)),
 139 (E 177)
 sluiten, 49 (D 3a)
 slurpen, 31 (K 5)
 smeren, 51
 smerges, *morgen*
 smijten, 28 (E 167)
 smoel, 43 (K 12), 63 (E 147a-148),
 84 (D 5 ; E 115 ; K 8)
 smoren (= stikken), 89 (D 1)
 smoren (= warmte ervaren), 68
 (D 3a)
 smorgeskerk (= kerkdienst 's mor-
 gens), 50 (E 227)
 smorrelen (= morsen), 40 (I 8)
 snaaien, *snijden*
 snars, 79
 snee (brood), 51 (E 135, 205 ; K 19,
 40)
 sneetje, 51 (D 3a ; E 115, 121 ; K 27)
 sneeuw, 133
 snel, 51 (K 30)
 snertoog, 81 (E 142b, 177, 207 ; K 8,
 10)
 sniep (= klein stuk land), 140 (K 21)

- snijden, 51 (E 159, 220 ; K 10, 12),
 109 (D 3a)
 snikheet, 68 (D 5)
 snotneus (als aanspreekvorm), 9
 (E 159)
 soep, in de —, 67
 soepoog, 8 (E 147a-148, 169, 192 ;
 I 7 ; K 16)
 soldaat, 76, 137
 soldaat maken (= opdrinken), 12
 (E 138a)
 soms, 77 (E 225)
 somwijlen, *sewijlen*
 soortement, een — (= een beetje),
 75 (E 206), 98 (E 206)
 sop (= saus), 132 (E 117, 133 ; I 8 ;
 K 27)
 soppie (= vleessausje), 132 (D 3a)
 spaan, 57 (E 194)
 spaden (= spitten), 4 (E 157a ;
 K 37, 39, 40)
 spannen, 74
 sparwer, *sperwer*
 spats (= kouwe drukte), 43 (E 113b)
 spatten, 127
 speen, 127 (E 177, 200, 211 ; K 20)
 speigen (= spuwen), 104 (K 40)
 speiven (= spuwen), 104 (E 128)
 spek, 46
 spektakel (= kouwe drukte), 43
 (E 115)
 spelen, 22 (D 2), 29 (E 215), 34, 58
 (E 164 ; K 8)
 sperwel, *sperwer*
 sperwer, 1
 spetten, speten, 127 (D 1, 2, 3a ;
 E 198 ; I 8, 14-14a ; K 5)
 spetteren, 127 (E 205)
 speulen, *spelen*
 speulwagen, 74 (E 177)
 speun, *speen*
 spin, 19
 spinnekop, 19
 spinnen, 3
 spinneweb, 19
 spinrag, 19
 spit, zelfst. nw. (= „Laag aarde van
 zoodanige dikte als men in één keer
 met de spa uitsteekt”, W.N.T.),
 4 (E 233)
 spitten, 4
 splinter, 6
 splinternuut (= splinternieuw),
 135 (E 215)
 spoegen (= spuwen), 104 (E 198 ;
 I 2, 4, 7, 8, 9, 14-14a, 15, 18 ;
 K 2, 5, 8, 10, 12, 16, 19)
 sport (= trede), 83
 spougen (= spuwen), 104 (D 1, 2,
 3a, 6 ; E 112, 115, 131, 133, 138a,
 140, 142b, 169, 170, 199, 200, 205,
 207 ; K 8)
 spouwen, 104 (K 30, 35, 39)
 spreï, 51
 spreiden (zie ook : *uitspreiden*), 51
 (E 115, 117, 170 ; I 8)
 springen, 47
 sprintel, *splinter*
 sprong (= barst), 70 (E 224)
 spuigen (= spuwen), 104 (E 124,
 127, 142b, 157a, 159, 173, 175-176,
 181, 185, 189, 193, 194, 206, 209,
 215, 217, 224, 227 ; K 20, 27, 37)
 spuiten, 127
 spullegie (= spelletje), 34 (K 40), 65
 (E 220)
 spullegie (= boerderij met land),
 126 (E 215)
 spuwen, spugen, 104
 spuwen, *zie ook verspogd*
 sriepen (= in onbeperkte hebzucht
 vergaren), 85 (E 138a)
 staan, 5 (E 192), 7 (K 2), 13 (D 6 ;
 K 8), 26, 57, 76 (I 7)
 staart, 60
 stad, 108 (E 135), 135
 stadsgrachten, 141 (D 5)
 stal, 97
 standbeeld, 26
 stang jagen, op —, 21 (E 180)
 startlijn (eig. = staartlijn, touw
 langs stalplaats), 60 (E 119 ; K 18)
 B.T. : E 144
 stee (= hofstee, boerderij), 126
 (K 16)

steek, geen —, 79 (E 115, 131, 140, 173, 200 ; I 4 ; K 2, 37, 40)
 steekje (naai-), 110 (E 133)
 steel, 33
 steel (= staart), 60 (E 206, 207)
 steen, 25
 stekel (ook = distel), 78
 stekeltje, 78 (D 3a)
 steken, 33, 78 (K 21)
 steken, blijven —, 67 (E 175-176)
 stelen, 17 (K 30)
 stelt(en) zetten, op —, 21 (D 2, 3a ; E 138a, 144, 170, 175-176, 206)
 stenen (bijv. nw.), 56
 sterk(er), 43, 56 (E 198), 96 (E 112, 133, 168 ; I 4, 8, 18)
 sterkste, 't —, 43 (E 227)
 sterven, 80 (E 117, 175-176 ; K 27), 86 (E 205), 89
 stiekeballen (kinderspel), 58 (E 128)
 stien, *steen*
 stier, 46 (E 225)
 stieren (= sturen), 100 (D 1 ; E 131, 133, 140 ; I 2, 8, 18)
 stik (= boterham), 5 (E 140), 51
 stik brood, 89 (D 1, 2)
 stikken (= geen adem krijgen), 86 (E 173, 181, 185, 207), 89
 stikkezak, stukkezak, 51
 stikkie (= boterham), 51 (E 113b, 115)
 stikkie, *stukje*
 stinkerd zitten, in je — (= bang zijn), 20 (E 175-176)
 stip (= jus), 132 (E 128, 130-162, 164)
 stok, 13, 33 (D 1, 3a ; E 112, 150, 167, 177, 199 ; I 7 ; K 2, 8), 87 (E 121, 122)
 stoomfiets, 67 (E 117, 173, 185, 209, 215 ; K 30, 35, 37, 40)
 store (= vensterluik), 49 (E 120)
 storten, 101 (E 141)
 straat, 54 (I 2)
 strak(s), 64 (E 200)
 stralen (= spuiten), 127 (E 200)
 strand, 29

strang (= strand), 29 (D 1, 2, 3a ; I 7), 42 (D 3a), 141 (D 1)
 streek (= landstreek), 55
 streek, rot-, 38 (D 5)
 streng (zelfst. nw.), 22 (E 193)
 streujen, *strooien*
 stront (= mest), 51 (E 120, 185 ; K 2, 37)
 strontje (= koeieplak), 51 (E 120)
 strooien, 40 (E 124), 51
 strooiing (deel stal), 97 (E 215)
 strot (= keel), 32 (E 112, 119, 133, 147a-148, 150, 193, 207 ; K 2, 20), 84
 stug (van aard), 73 (E 168, 220 ; I 4 ; K 30)
 stuiven, 86 (E 206)
 stuk (bijv. nw.), 67 (D 5 ; E 138a, 159, 198, 220 ; K 21)
 stuk of ..., een —, 119 (D 2)
 stuk (= boterham, broodmaaltijd), *stik*
 stuk (= brok enz.), 13 (E 168 ; K 30, 40), 106
 stukje, 66 (D 3a)
 stukketting (afpaling deel weide), 20 (E 193)
 stukkezak, *stikkezak*
 stukkezakkie, 51 (E 225 ; K 30)
 sturen, 53 (E 112, 138a, 144, 205, 220), 71 (E 167), 100
 sui (= jus), 132 (E 227)
 suizen, 131 (E 167)
 sundereklaas, 73 (E 133)
 sundereklaasavon(d), 15 (E 135 ; I 9)
 Tafella(ai), 142¹⁸ (D 1 ; E 164, 233 ; K 12)
 tambezijn (= mandfles voor wijn), 125 (I 7)
 tappen, 10 (E 115, 122)
 tarroow (= tarwe), 142²¹ (I 18).
 B.T. : E 205
 B.T. tarf : E 116
 te + infinitief, 8, 13 (D 6), 38 (K 5), 42 (K 10), 77, 100 (E 112), 102, 105, 112
 te + zelfst. nw., 38 (E 120)

te (bijw.), 32 (E 116), 58, 103
 te barsten, te borsten (= helemaal stuk), 70 (E 112, 115, 128, 140, 169, 170, 185, 206)
 teeën, 142³²
 tegen, 54 (E 217), 63, 73 (E 217), 117 (D 3a; E 159, 225), 121 (E 116, 131, 147a-148)
 tegenkomen, 55 (I 7)
 tegenwoordig, 3, 15 (K 8), 34 (E 124, 138a)
 temee (= over enige tijd; langer tijdsbestek dan aangegeven door „temet”), 64 (E 119, 124, 142b, 150, 155, 189, 194, 205, 231; K 35), 121 (E 142b, 181, 185, 194; K 18, 20, 35)
 temeetjes (= over een tijdje), 64 (E 120)
 temet (= binnenkort), 10 (K 10), 35 (K 23), 64 (E 112, 116, 140, 144, 157a, 205, 220; I 5; K 2, 8, 10, 16, 18, 19, 27), 71 (E 173, 206), 121
 tenen, 142³² (D 1; E 113b, 116, 119, 138a, 169; I 4; daarnaast *tonen* en elders *teeën*)
 terecht, 111 (E 220)
 teng (= tijding), 71 (E 117)
 terug, 40 (K 8), 64, 100
 tet-oog, 81 (E 128, 131, 164)
 teteroog, 81 (E 124, 193, 231)
 teugen, *tegen*
 thuis, 11 (E 192; K 5), 16 (D 3a), 28 (I 15), 34 (E 194)
 tien, 10 (E 170, 175-176), 50 (E 127, 159), 140 (E 225)
 tiene (= tenen, doigts du pied), 142³² (D 3a)
 tieren (= goed groeien), 124 (E 229)
 tiet (= beurs), 108 (E 147a-148, 198; I 7; K 5, 8)
 tietoog, 81 (E 112)
 tijd, 9 (E 113b), 15 (E 164, 200, 206), 45 (E 169), 50 (E 225), 58 (K 2), 61 (E 127, 173), 101, 134
 tijd, op —, 103
 tijds, een uur —, 101 (K 16)
 tillebrie (= tilbury), 74 (K 8)

tillen, 45 (E 167, 215; *zie ook optillen*)
 timmerman, 6
 toch, 9 (K 20, 37), 16 (E 130-162), 30, 35 (E 112, 113b), 68 (E 185), 90
 tocht (= gegraven waterloop, groter dan sloot), 141 (E 199)
 toe, *toen*
 toe (aansporend of aandringend), 9 (E 181), 33 (E 227, 231; K 27)
 toe, naar... —, 29 (E 209), 32 (E 194), 37, 61 (E 124, 209)
 toe (= dicht), 49 (E 127, 198, 199, 205, 209; I 8, 14-14a)
 toemaken (= mest strooien), 51 (E 150, 220)
 toen (bijw.), 38 (E 167, 227; I 14-14a; K 16, 40), 61
 toendertijd, 61 (E 198, 200; K 40)
 ton, 46 (E 177)
 tone(n) (= tenen), 142³² (E 119, 124, 155, 159, 229)
 tong, 86 (E 192; I 5; K 40)
 toow, *toe* (= *dicht*)
 totaal, 8 (I 9)
 traanoog, 81 (E 181; K 2, 20)
 tranen (werkw.), 81 (D 6; E 121, 122, 133, 173, 200, 220)
 trap (ladder), 83 (D 3a)
 trappen, 72 (E 192), 142³² (I 4)
 tree, 83
 tree (landmaat), 140 (E 120, 144, 147a-148, 150, 155, 157a, 164; K 18, 21)
 trekken, 60
 trekken (= tochten), 49 (E 169)
 triem (= handvat, arm van kruiwagen), 129 (I 15, 18)
 trietoog, 81 (E 119, 120, 124, 150, 180, 185, 193, 220, 231)
 trom, 88 (E 124, 229)
 trommel(tje), 88
 trouwen, 110
 truutoog, *trietoog*
 tuffen (= spuwen), 104 (E 130-162, 157a, 164, 193, 194, 227, 229, 231, 233; K 37)
 tuin (= afscheiding van raster- of houtwerk), 20 (E 220; K 21)

tuin (= hof, kweekland), 37 (E 206)
tuinman, 48 (D 5 ; E 120, 229 ; K 20)
twee, 10 (E 177), 11, 25, 35, 128, 130,
142 (D 1)
tweewielder, 74 (E 159)
twie, *twee*

U, 10 (E 198), 11 (E 121), 44 (E 120),
77 (E 199)

ui, 142²

uider (= uier), 127 (I 9)

uier, 127

uienporrel (= uienjus), 132 (E 140)

uil (= (nacht)vlinder), 20 (E 117,
128 ; I 2, 8)

uileboord (= uurboord), 127 (D 1)

uit, 15 (E 164, 200, 206), 21 (K 39),
28 (E 112, 167, 170, 173, 200 ; I 4),
29 (E 147a-148, 167, 177), 38

(E 177), 47 (D 3a ; K 30), 51
(E 122), 55 (K 19), 83, 91, 108, 127

uit huis (= buiten), 130 (E 133)

uit zijn op —, 85 (E 170, 206, 229 ;
K 40)

uitbreiden, 51

uitbreiding, 51 (K 18)

uitdelen, 51 (E 130-162)

uitdrinken, 12

uitgooien, 51 (D 2 ; E 168)

uitkijken, 42 (E 135)

uitkleden, 38 (E 130-162, 206, 211 ;
I 14-14a ; K 8)

uitleggen, 51 (D 1 ; E 135, 177)

uitpinten, 10 (E 142b, 180 ; K 2, 10)

uitscheiden, 51 (E 224 ; K 39)

uitscheppen, 10 (E 130-162)

uitslijten, 51 (E 206)

uitspreiden, 51

uitstrijken, 51

uitstrooien, 51 (E 135, 169, 229 ;
K 35)

uitweiden, 51 (D 1)

uitzien (er —), 14

uitzoeken, 18 (D 3a)

uitzuipen, 12

ure, *uur*

urgelen (= vrolijk, doch te onbekom-
merd leven), 38 (E 140)

urges (= ergens), 142²⁰ (D 1, 3a ;
E 131, 140) (G.S. Overdiep noteer-
de *örreges* in Woordenboek van de
volkstaal van Katwijk aan Zee)

uur, ure(n) (fra. heure), 50 (E 127,
157a, 159, 225, 227), 101

uur (= uier), 127

Vaak (bijw.), 55 (E 192)

vaal, 55

vaalt(j)ies (= vale koeien, vaarzen),
55 (E 135 ; K 16)

vaars, 55

vaarsloot (poldersloot tussen twee
landerijen), 141 (E 173)

vaart (= kanaal), 42 (I 5), 54 (I 7),
141 (E 199)

vaatdoek, 46 (E 173)

vader (ook vriendelijk-spottende aan-
spreeknaam), 17 (E 122), 53

valk (i.p.v. sperwer), 1 (E 157a)

vallen, 14 (E 128), 28 (I 4), 102

van, 9 (I 15), 10 (D 3a ; E 198), 11
(E 159, 164, 173, 207, 224), 14
(E 181), 24, 40, 44, 58 (K 2), 75,
76, 79, 82, 83, 86, 102, 107 (E 124),
108, 109, 123, 127, 129

vanavond, 65, 68 (D 5 ; E 116, 169,
192, 193, 194, 207 ; I 4, 5, 7)

vandaag, 32 (E 170), 64 (E 198), 65,
68, 132 (E 159)

vandaag de dag, 3 (E 112)

vandaan, 9 (E 224)

vandoor, (er —), 28 (I 14-14a ; K 16,
37, 40)

vanmorgen, 75 (E 192 ; I 2, 9 ; K 40)
133 (K 10)

vanochtend, 75

varen, 106

varken, 46, 84 (E 217, 224, 225)

vast, 67 (E 192, 224), 139 (E 209)

vast (= gewis), 18 (E 194)

vastelavond, *vastenavond*

vastelavonden (werkw.), 15 (E 181,
206 ; K 16)

vastenavond, 15

vastrijden, 67 (E 135)

vatje (= jongen), 9 (K 40)

- vechten, 21
 vechtersbaas, 21 (E 181)
 veel, 8 (E 128), 15, 23, 32 (E 116), 34 (E 116), 43, 55, 56, 58 (E 159, 175-176, 185, 233 ; I 4), 59 (D 3a ; E 155, 181, 192, 205), 66 (E 147a-148), 120
 veels, veuls (bijw.), 32 (E 116), 42 (E 192, 194), 58 (E 112, 164, 181, 192 ; K 27), 87 (E 116), 112 (E 169) 122 (E 112, 177)
 veer, *ver*
 veers, *vaars*
 veert-el (landmaat), 140 (K 21)
 veevoer, 97
 vegen, 69 (E 167)
 veld, 37 (E 115, 128, 131, 140 ; K 39, 40)
 venijnig, 78 (E 206)
 venster (vrijwel steeds : = vensterluik, blind), 49
 vent, 13 (E 173), 18 (D 2), 21, 27, 39 (E 112), 41 (D 3a), 43 (E 120), 46 (E 175-176, 177), 103 (D 3a), 131 (D 5 ; E 177)
 ventje, 69 (D 2 ; E 211, 229 ; I 7, 14-14a, 18)
 ver, 39, 142¹⁷ (E 164, 193)
 verbieden, 54 (E 140, 199 ; K 20)
 verbreiden, 51 (D 3a ; E 115)
 verder, 17 (D 3a), 67 (E 192 ; K 30), 87 (E 164, 227)
 verdomd (bijw. van graad), 4 (E 164)
 verdwijnen, 26 (K 2)
 verenten, verinten, 48 (E 224 ; K 18, 19, 30, 39)
 vergroten (= uitbreiden), 51 (E 130-162, 177)
 verhaal, 51 (E 173)
 verhoging (= lichte koorts), 75 (D 5)
 verinten, *verenten*
 verkeerd (= ondeugdelijk), 111 (E 199)
 verkeerd (= tegendraads), 73 (E 124, 189, 231 ; I 5 ; K 21, 27)
 verkeerden hurk (= iemand, moeilijk in de wandel), 73 (E 220, 231)
 verkopen, 23 (E 227), 142⁷ (in E 164 en 193 noemden zegsll .nog de door hen als archaïes gekenmerkte vorm verkoft)
 verliezen, 40
 vermorsen, 40 (E 116, 120, 147a-148, 170, 200, 211)
 vërom (= terug), 64, 100
 verrekt (bijw. van graad), 68 (K 8), 73 (K 8)
 verrel (landmaat), 140 (E 155, 185 ; vgl. ook *veert el*). B.T. vurrel (= kwart el) (E 112) id. (= maatje, bep. inhoudsmaat) (E 131)
 verrot (bijw.), 42 (E 206 ; K 30), 131 (K 19)
 verschimmeld (= *beschimmeld*), 5
 vers (bijv. nw.), 90 (D 1)
 vers(je) (zelfst. nw.), 90
 versmachten, 86 (D 3a)
 verspelen (= kwijtraken, verliezen), 40
 verspogd, 5 (E 164)
 verspreiden, 51
 verst, 47
 vertellen, 59 (E 225)
 verver, *vurver*
 verwachten, 58 (E 127)
 verweiden, 20 (E 175-176, 205)
 verzakken, 67 (E 169, 170)
 verzinken, 67 (D 6)
 verzuipen, 42 (D 3a)
 vesper(s), 50 (E 192, 199)
 vet (= dik, met hoog vetgehalte), 46, 66 (K 20)
 vet (= dronken), 46 (E 112 ; I 7 ; K 18, 19, 21)
 vet (= viezig, smerig), 46 (E 173, 209)
 vet (zelfst. nw.), 132
 vetpan, 132 (K 21)
 veul, *veel*
 veulegie, 107 (E 193 ; K 12)
 veulen, 107
 veulen (werkw. ; = een veulen werpen), 107 (E 138a, 227 ; K 12, 21)
 veulentje, 107
 veuls, *veels*
 veur, *voor*

veurt, *vort* (= *weg*)
 vëzier, *vizier*
 vichten, *vechten*
 vier (telw.). 10, 11
 vier (zelfst. nw. ; = vuur), 104 (D 1 ;
 E 131, 133, 133, 140)
 vieren (werkw.), 15
 vierkante roe, 140 (E 173)
 vies, 14 (E 217)
 vijf, 12, 35 (E 113b), 119
 vijs (= vies), 20 (D 2)
 vinden, 42 (E 115), 59, 77 (E 128), 93
 (K 16), 94
 vingen, *vinden*
 vinger, 6, 7 (E 199)
 vin(g)ster, *venster*
 vintjie, *ventje*
 visje, 27 (E 140, 155, 157a, 177 ; K 16)
 vizier, 92 (E 157a)
 vlak (= vlek), 102 (D 1)
 vlak bij, 57 (K 18)
 vlak langs, 54 (E 120, 141)
 vleek, *fleken*
 vlees, vleis, 69 (E 140), 132 (I 8)
 vlereheg (= vlierhaag), 20 (K 2).
 B.T. vlerebessen (E 199)
 vliegen, 1 (E 164)
 vlier, 20 (I 15) (zie ook *vlereheg*)
 vlijnder, 20 (E 224 ; K 40)
 vlinder, 20
 voelen, 75 (E 115 ; K 20)
 voer, 89 (K 23), 97
 voet (landmaat), 140 (D 3a ; E 112,
 115, 135, 170, 199 ; I 2 ; K 40)
 voet, 38 (E 120), 69
 voetballand, 37 (E 167)
 vol, 10 (E 112), 101
 vollek !, 35 (E 177)
 volmaakt, 62
 voor (voegw.), 30 (D 5, 6 ; E 115,
 121, 131, 155, 167 ; K 18), 80
 voor (voorz.), 10 (E 117, 206 ; K 5),
 13 (E 164), 20 (E 128), 23 (E 227 ;
 K 2), 41, 47, 50, 53 (D 2 ; E 122),
 54 (E 227), 71 (E 164, 193), 74, 75,
 88, 95, 128
 voor te + inf. (= om te + inf.), 58
 (E 122), 95 (E 113b) (De construc-

tie met *voor te* ... in gevallen waar
 de schrijftaal *om te* + infinitief zou
 gebruiken, is in het Hollands veel
 algemener dan uit de teksten
 blijkt. Vgl. G. S. Overdiep, *Stilist.*
grammatica ¹, blz. 371)
 voordat, 30, 80
 voormiddag, 75 (E 164 ; K 37)
 voort, *vort* (= *weg*)
 voort (= ver(der), 39 (D 1 ; E 131,
 133)
 voortemee (= na een tijd), 64 (E 130-
 162), 121 (E 130-162)
 voertje (= laagje ; vgl. vrachtje),
 133 (I 9)
 vorder (= verder), 67 (D 1 ; E 133)
 vo(o)rst (= verst), 47 (D 1 ; E 131,
 133)
 vort (= weg, bijw.), 1 (E 164), 26
 (E 14-14a), 37 (E 117, 164 ; K 39),
 38 (E 227), 51 (K 30), 100 (E 130-
 162)
 vort (= snel, met spoed), 9 (E 112,
 147a-148, 206, 215), 35 (E 112, 169,
 227, 231 ; K 20), 121 (E 128)
 vracht, 129, 133 (E 205)
 vrach(t), een — (= een grote hoe-
 veelheid, veel), 23 (K 39)
 vrening (= schutting), 20 (E 130-
 162)
 vreten (= eten, drinken door vee),
 31 (E 181, 200, 205, 217, 229 ;
 K 35)
 vreten (zelfst. nw.), 51 (I 2), 89
 (E 207), 97 (E 135)
 vriend, 2, 17
 vri(e)ndje, 17 (E 206 ; I 8, 9 ; K 12)
 vrijer (= kerel), 43 (I 7). B.T. : vrij-
 ster (= opgroeiend meisje ; E 150)
 vring (= hek, houten omheining),
 20 (E 128)
 vrismaken (= opdrinken, naar bin-
 nen slaan), 12 (D 2)
 vroeg, 50 (23 keer opgegeven in :
 vroeg kerk ; 9 keer in vroeg(e) mis ;
 9 keer in vroeg(e) dienst)
 vroeg(e kerk), 128 (E 131)
 vroeger, 61. B.T. vrouger (E 131)

vrom, *věrom*
 vrommes (= vrouwmens), 52 (E 128)
 B.T. : E 185 ; K 16, 21
 vroug, *vroeg*
 vrouger, *vroeger*
 vrouw, 41, 52, 66 (E 193), 110
 vrum, *věrom*
 vuil (zelfst. nw.), 67 (E 157a)
 vul(le), *veulen*
 vullen, 101
 vum (= vim, vlg. zegslieden een
 landmaat ; vgl. echter W.N.T.s.v.
 vim (I))
 vur, *voor*
 vurt, *vort*
 vurver (= schilder), 21 (D 3a)
 vuufendartech (= vijf en dertig),
 119 (E 164)
 vuur, 104

 Waar (= nietwaar? ; vind je niet?),
 4 (E 194), 59
 waar (bijw.), 5 (E 192), 35 (E 113b),
 77 (D 2 ; E 113b, 116, 206), 78
 (E 194), 93 (E 138a, 155, 189, 194,
 207, 231, 233 ; I 2), 94
 waarzo, 18 (E 192)
 waard (bijv. nw.), 56, 102 (K 16)
 waarde, 56 (E 116, 180, 217)
 waardeloos, 56 (D 6)
 waarom, 63 (E 169), 100 (K 20)
 waarschuwen, waarschouwen, waar-
 skouwen, 54 (E 112), 142¹⁹
 wachten, 13 (D 6)
 waereld, *wereld*
 wafel (= mond), 84 (E 115)
 wagen, 74
 wagenmaker, 77
 wagenwijd, 84 (E 127)
 want, 32, 36 (E 199, 206, 207), 43
 (K 30), 122 (D 5), 129 (E 225)
 war, in de —, 21 (I 14-14a, 15)
 warm, 68
 warmpies, 68 (E 206)
 warpook (= dwarsdrijver), 73 (I 14-
 14a)
 warrel (= dwarsdrijver), 73 (E 142b ;
 K 10)

warrelspijker (= dwarsdrijver), 73
 (E 175-176)
 wast (= was), 51 (E 135)
 wat (bijw.), 75 (I 9), 107 (E 225), 132
 wat (onbep. vnw.), 14 (D 3a : zo...
 als —), 22 (E 116, 200, 207, 209,
 231), 23 (E 175-176), 25 (D 3a),
 43 (K 21)
 wat (vragend vnw.), 89 (E 225)
 wat (een) (uitroepend vnw.), 10 (K 5)
 16 (E 112), 21 (K 39), 59 (E 198),
 68 (K 20), 72 (E 133), 134 (D 3a ;
 E 116, 127)
 water, 2 (D 3a ; E 200 ; K 5), 27
 (E 140, 155, 157a, 177), 31 (D 1),
 54, 100 (E 164 ; I 7, 18), 121, 132
 (E 164)
 waterdopie (= waterig sjuutje), 132
 (K 21)
 waterig, 100 (E 120), 132 (E 170,
 215, 217)
 we, *wij*
 web, *spinneweb*
 wedden, 47
 weddenschap, weddenschap, enz., 47
 weddingschap, weddingschap, enz.,
 47
 week (zelfst. nw.), 15 (E 167)
 weer (= opnieuw ; bijw.), 50 (E 127),
 63 (D 3a), 64 (E 119, 128, 157a,
 164, 175-176, 205), 71 (D 2), 100
 weer (= terug ; bijw.), 64 (E 127,
 175-176 ; I 9)
 weer (zelfst. nw. ; temps), 21 (K 39),
 58 (E 157a, 170 ; K 10), 68 (E 177 ;
 I 9 ; K 16)
 weer (= stuk land van weg tot kaai),
 140 (E 185)
 weerom (= terug), 100 (K 20)
 weg (bijw.), 1 (I 15), 26 (D 5, 6 ;
 E 170, 177, 206, 207 ; I 7 ; K 10),
 37
 weg (zelfst. nw.), 9 (I 15), 67 (E 227),
 87
 weg, uit de — (= overweg, bijw.),
 110 (E 225)
 weggaan (in normaal verband), 37
 (D 2)

weggaan (= opgeruimd, weggedaan worden), 23 (K 2)
 weggezukten (= weggezakt), 67 (E 127)
 weghalen, 26 (E 112, 155, 167, 173 ; K 30)
 wegsturen, 38 (E 227)
 wegt (zelfst. nw.) 67 (E 205), 87. B. T. : D 2
 wegzakken, 67 (E 117, 135)
 wei (= wiel, binnendijkse plas), 141 (E 130-162 ; K 39)
 wei (overblijfsel van melk na kaasbereiding), 20 (E 209 ; K 16, 39) B.T. : weibutter = smeersel, bereid van wei (E 215)
 wei(land), 20, 37 (D 3a)
 weinig, 15 (D 6), 55 (E 211), 56 (E 185, 207)
 weitebrood, 5 (E 215). B.T. : watermeel (= tarwebloem), rôie waat (= rode weit, bruinbrood) (E 128), waitje = tarwebroodje (E 185)
 wel (bijw.), 9 (E 215 ; I 14-14a), 18 (K 27, 37), 24, 48 (K 2, 8), 59 (E 207, 220), 63, 64, 121 (E 133, 155, 169)
 welen (= rijpen, van hooi), 122 (I 18)
 weps, *wesp*
 werd (= grasland in uiterwaarden), 20 (E 224, 225 ; K 39)
 wereld, 21, 39 (E 117)
 werft, wurft (ook in betekenis van erf), 13 (E 170), 20 (D 3a), 37 (E 117), 87 (E 173). B.T. wurft : E 200 ; wurf : I 15 ; K 12 ; wurf(t) : K 8
 werk, 4, 32 (E 122), 37 (E 113b)
 werken, 32
 werkje, 4 (I 14-14a)
 wërom, *vërom*
 wesp, 24 (E 199)
 weten, 17 (E 138a, 173, 175-176), 43 (E 175-176 ; K 20), 22, 94
 weteren (= te drinken geven), 97 (E 193)
 wetering, 54 (K 23)
 weunen, *wonen*

weuning, 77 (E 215)
 weuning (= boerenwoning), 76 (E 138a)
 wezel (as een —, d.w.z. heel bang), 20 (D 3a)
 wezen, *zijn* (werkw.)
 wie (vragend vnw.), 18, 47
 wie (betr. vnw.), 18 (E 192)
 wij, we, 12 (E 205, 217 ; I 2), 15 (E 192, 199), 34 (D 3a ; E 131, 140, 173, 181 ; I 4 ; K 20), 44, 47 (E 198 ; I 14-14a), 65 (K 8), 74, 101, 113, 114, 136, 139
 wijd (= met een grote oppervlakte of opening), 43 (K 12), 84 (E 140, 144, 147a-148, 157a)
 wijd (= ver), 18 (E 227 ; K 37), 39, 47 (E 117 ; I 8), 142¹⁷
 wij(d)er op (= verder op), 47 (E 199), 67 (E 135 ; K 40)
 wijdst (= verst), 47
 wijf, 25 (D 1), 41 (D 5 ; E 112, 117, 122, 140, 164 ; K 8, 23, 35), 52 (E 112, 116, 117, 135 ; I 18), 102 (E 180), 110 (E 112, 117, 127, 135, 173, 177, 217 ; I 2 ; K 35, 40)
 wijfje, wijfie, 20 (E 159), 102 (E 211)
 wijk(je) (= groep klanten, bediend door één melkboer), 99
 wijk (= uitloper van wetering), 141 (E 173)
 wijlui, 44 (E 117)
 wijn, 10 (E 135), 12, 125
 wijnkers, 11 (K 30)
 wijntje, 125 (E 206)
 wik, *wijk*
 wille, *wule*, *wulle*
 willen, 2 (E 229), 9 E 140, 157a, 159, 211, 215, 231 ; I 14-14a ; K 10), 10 (E 159), 11 (D 1 ; E 121, 175-176 ; I 5 ; K 5), 13, 14, (I 8), 21 (E 220), 22 (E 116, 141), 28 (I 18), 47 (I 14-14a), 63, 71
 winnen, 43 (E 175-176), 47 (E 229 ; K 27)
 winter. 138 (I 18)
 winterteeë(n), 142³² (E 141)
 wit (bijv. nw.), 36

wit (= eiwit), 123 (D 3a)
 woe(r)ker (= groene waterkikker),
 20 (E 117, 141, 144, 180; K 10,
 18, 20, 21), (zie ook *groenwoerk*)
 woest (= bang), 1 (D 6)
 wonen, 77
 woord, 79
 woord, een groot — (= praats), 43
 (E 189, 227)
 worden, 1 (E 157a, 177; K 16), 15,
 34, 48 (E 112, 167), 50 (K 20), 65
 (E 170), 74 (D 2; E 167), 80, 135
 work, worke, workel, worker
 (= groene waterkikker), 20
 (E 112, 119, 124, 140, 142b, 147a-
 148, 155, 159, 173, 181, 185, 200,
 211; I 2; K 2, 8, 12)
 worm, 142³⁰ (E 116, 120, 189, 227,
 229; I 4, 7; K 20; in de helft der
 gevallen als nevenmogelijkheid
 naast wurm of pier)
 wrak, 23 (D 3a)
 wricht (= wreef van voet), 142²³
 (I 2)
 wrom, *vërom*
 wule, wille, wulle (= wij), 44
 (E 164), 136 (E 164; I 8), 139
 (E 164; I 8)
 wullie, willie (= wij), 44 (E 130-162),
 114 (E 130-162), 136 (E 130-162),
 139 (I 8)
 wurft, *werf*
 wurm (= regenworm of/en voedsel-
 bezoekende larve), 142³⁰
 wurm (= kind), 80 (D 1)

Zaad, 111

zaaibeddes (= zaaibedden), 45
 (E 206)
 zaaien, 111
 zaak, 21 (E 194, 229; I 9)
 zacht, 68
 zak, 38 (E 177), 79 (E 133, 215;
 K 12), 108 (E 192, 194; K 40)
 zakje, zakkie, 22 (E 167)
 zakken, 67 (E 175-176, 217; I 4),
 129 (I 9)

zalen (door —) (= doorzakken), 129
 (E 200; I 5; K 18, 19)
 zaligheid, 134 (E 121)
 zand, 29 (E 215)
 zat (= dronken), 46 (I 9)
 zat (het —) (= moe), 98
 ('s)zaterdag(s), 99 (E 133)
 ze (pers. vnw. meerv., vaak onbe-
 paald), 1, 2, 5, 12, 15 (D 2; E 177;
 I 14-14a; K 5, 39, 40), 16, 22
 (K 18), 23 (D 3a), 24 (E 119, 206;
 K 39), 34, 37, 47, 50, 66, 80, 100,
 106, 123, 131, 139 (E 113b, 150)
 ze (pers. vnw. enkv.), 24 (E 211), 38,
 40, 139 (E 128)
 ze, *zijn* (bez. vnw.)
 zee, 29, 42 (D 1, 3a, 5; E 112, 128,
 130-162, 131, 147a-148, 198; I 2,
 4), 141 (D 5)
 zeemvaal, 55 (E 185)
 zeer, bijv. nw. (= pijnlijk, ontsto-
 ken), 27, 32 (D 6; E 112, 128, 142b,
 150, 233; K 12, 18, 35), 81 (E 116)
 zeer doen (= pijn doen), 72
 zeerogie (= ontstoken oogje), 81
 (D 1)
 zeer(t) (= pijn), 32 (E 147a-148, 155,
 164; I 14-14a), 72 (E 130-162, 164)
 zeg, 9 (E 157a), 10 (E 127, 177, 206;
 K 20), 35 (E 127, 225; I 7, 8), 77
 (E 206)
 zeggen, 52 (D 2), 54 (E 122, 217), 62,
 63, 102, 112, 117, 118
 zeker (bijw.), 63 (E 115, 207)
 zelden, 103 (D 2)
 zelf, 18 (D 3a)
 zes, 35 (E 113b), 53
 zetten, 21, 33, 74 (D 2; E 113b; I 14-
 14a; K 10, 19), 84, 112 (E 128;
 K 18)
 zeug (moedervarken), 142¹⁵
 zeven (telw.), 50 (E 141), 107 (E 199),
 114 (E 227)
 zevenhonderd, 140 (E 224)
 ziel, 13 (E 206)
 zieltje, 28 (K 21)
 zien, 1, 8, 14, 36 (E 138a, 224), 55, 63,

- 94 (D 6), 107 (E 130-162, 229), 131 (D 5), 134
- zier, 79 (D 1 ; E 169)
- zij (lichaamsdeel), 72 (E 121, 122)
- zij (pers. vnw. meerv.), 66, 114, 136, 139
- zijk, 100 (E 140)
- zijn, z'n, ze (bez. vnw.), 6, 7, 14, 20 (E 167), 21 (E 217, 227 ; K 35), 23 (E 227), 24 (D 3a ; E 115, 205), 32, 36 (E 120, 207), 38, 41, 53, 57 (E 113b), 60, 67, 69, 76 (E 173, 175-176), 81, 84, 90
- zijn (pers. vnw.), 16 (E 142b), 73 (E 170), 102 (I 4, 7). B.T. als subject : D 2. B.T. als object : D 2, 3a
- zijn (werkw.) 1, 2, 4, 8, 11 (E 131), 12 (I 14-14a), 16, 24, 26 (D 3a, 5 ; E 150, 155), 28, 29, 30, 35 (E 167, 193 ; K 8), 36, 37, 40, 42, 43, 46, 48 (E 207), 54 (E 157a), 55 (E 199 ; I 15 ; K 16), 56, 58, 62, 67, 68, 70, 76, 80, 82, 83, 86, 87, 89, 90, 91, 95, 98, 100, 104, 108, 109, 112, 115, 119, 122, 126, 132, 134
- zilver, *zulwer*
- zingen, 50 (E 112), 90 (E 177, 207)
- zinken (= diep spitten), 4 (E 233)
- zitten, 20 (D 5 ; E 115, 133, 135, 175-176, 177 ; K 39), 28 (K 23), 35 (E 113b ; K 10), 36, 37 (E 117), 38 (E 167 ; K 20), 53 (E 169), 67, 70, 78 (D 5 ; E 112, 231)
- zo, 15 (E 127), 16 (E 130-162), 27 (E 200), 33 (I 7), 36 (E 207), 39 (K 23, 37), 43 (E 169, 194, 231 ; I 4), 46, 50 (E 225), 54, 59 (E 140, 168), 64 (E 192), 66 (D 1), 67 (E 229), 100 (E 140 ; I 7), 121, 122 (E 150, 220)
- zo'n, 12 (E 164), 32 (E 167, 207), 43 (E 169), 68 (E 185), 72 (E 200, 209)
- zoeken, 82, 85, 93, 94
- zoeken, *uitzoeken*
- zoel, 68 (E 113b, 116, 124, 142b, 175-176, 200 ; K 2, 12)
- zoete (= zoete melk, volle melk), 99 (E 117). B.T. : zeute melk (E 128)
- zog (wijfjesvarken), 46 (E 220), 142¹⁵
- zolang, 30 (K 10)
- zometeen (= over heel korte tijd), 50 (I 8), 121 (K 12)
- zon, 91
- ronder, 80 (K 30)
- zonnetje, 91 (D 3a ; E 115, 117 ; I 14-14a)
- zooi, 21 (E 155 ; K 8) (*zie ook rotzooi*)
- zoon, 76
- zootje, 40 (E 140), 120 (E 206)
- zorgen, 41, 51 (I 7, 14-14a)
- zowat, 121 (E 138a)
- zug (= zeug, zog), 142¹⁵ (E 128)
- zuipen, 12, 31 (= drinken van dieren), 100 (E 112)
- zulk, 55 (E 115, 133, 175-176, 198, 209), 74 (E 227 ; K 19)
- zullen, 9 (D 1), 18 (K 10, 27), 22, 39, 47 (E 198, 233), 48, 54 (K 16), 64, 101, 107 (E 225 ; I 7), 117, 124, 139 (E 225)
- zullie, 16 (D 1 ; E 209), 66 (E 155, 209 ; K 39), 114 (D 1 ; E 138a, 200, 209), 121, 136 (D 1 ; E 117, 177, 193, 209, 211, 224, 225, 227 ; I 7 ; K 2, 39, 40), 139 (E 117, 192, 215)
- zulwer (= zilver), 108 (E 117)
- zurgen, *zorgen*
- zuters, 37 (E 177)
- zuur, 100, 132 (K 19)
- zwaar, 4, 129 (E 112, 120, 130-162, 167, 168, 225 ; K 19)
- zwaarte, 129 (D 6 ; E 131, 140, 194, 199)
- zwabeltjes (zwaluwtjes), 64 (I 2, 8)
- zwad (= stapelplaats voor gemaaid gras), 122 (E 170)
- zwad (landmaat), 140 (E 127)
- zwalěvě, *zwaluwen*
- zwalěvers, 64 (E 140, 220)
- zwalěvěter (= zwaluw), 64 (K 27)
- zwalěvěties, *zwalevies*
- zwalěvies, 64 (E 117, 128 ; K 27)
- zwaluw(en), 64

zwaluws, 64

zwaluwtjes, 64 (D 2 ; I 9)

zwammen (= paddestoelen), 20
(K 21)

zwart, 11 (E 224 ; K 27), 36 (E 131 ;
K 27)

zwaveltjes (= zwaluwtjes), 64 (K 16)

zwelëvers, *zwalevers*

zweluwen, *zwaluwen*

zwemmen, 42, 58 (D 1 ; E 175-176)

zwinnetjie (= plas op 't strand, ge-
vormd door achtergebleven vloed-
water), 141 (E 133)

Van 't gebruikelijke afwijkend
woordgeslacht : 14 (E 181), 26
(D 5), 29 (E 211), 50 (E 122), 132
(K 27), 133 (K 8) (e. a. ?)